



## Møteinnkalling

Utvalg: **Universitetsstyret**  
Møtested: Microsoft Teams  
Møtedato: 27.09.2023  
Tidspunkt: 09:30 – 12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til [britt.a.mikkelsen@uit.no](mailto:britt.a.mikkelsen@uit.no) . Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

## Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
S 25/23	Satsingsforslag utenfor rammen - Innspill til statsbudsjett for 2025		2022/11434
S 26/23	Revidert kommunikasjonsplattform for UiT Norges arktiske universitet 2023 - 2030		2022/10933
S 27/23	Behandling av læringsmiljøutvalgets årsrapport for studieåret 2022/2023		2023/2049
	Orienteringssaker		
OS 18/23	Orientering om årsrapport fra studentombudet for 2021/2022 og 2022/2023		2023/60948
OS 19/23	Etatsstyring 2023 - Tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet		2023/4119
OS 20/23	Saker behandlet av rektor på fullmakt 06.06.23 - 15.09.23		2023/1128
OS 21/23	Rektors muntlige orientering	X	
OS 22/23	Styrets halvtime	X	

## SAKSFRAMLEGG

---

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
25/23

---

### **Satsingsforslag utenfor rammen - Innspill til statsbudsjett for 2025**

#### **Innstilling til vedtak:**

1. Styret slutter seg til forslag til satsinger utenfor ramme slik disse fremgår av oversikten i saksfremlegget og vedlegg 1.
2. Rektor gis fullmakt til å gjøre justeringer og tilføyelser til listen over satsingsforslag før oversendelse til KD 1. november ut fra de vurderingene som er gjort rede for i saksfremlegget.

#### **Bakgrunn**

UiT Norges arktiske universitet har, i henhold til tildelingsbrevet for 2023, muligheten til å utarbeide forslag til satsinger for statsbudsjettet 2025. Dette skal være satsingsforslag som ligger utenfor nåværende budsjettramme. Universitet har frist til 1. november inneværende år med å oversende prioriterte satsingsforslag til Kunnskapsdepartementet.

Ledelsen og styret ved UiT har de siste årene lagt vekt på å ha kontinuitet i sine innspill til satsinger utenfor ramme. Det har blitt vektlagt at satsingsforslagene bør være konsistente over tid, politisk oppnåelige og nært knyttet til institusjonens profil. De satsingsforslagene som har vært fremmet de to siste årene har vært gjenstand for grundige vurderinger og har også vært fulgt opp i den løpende dialogen ledelsen på UiT har med embetsverk og politiske myndigheter. Etter rektors vurdering er det viktig å bygge videre på dette arbeidet og fremme på nytt alle forslag som fortsatt anses som aktuelle for 2025.

For 2024 fremmet UiT, etter behandling i universitetsstyret, i alt 8 satsingsforslag til KD:

1. Startbevilgning til bygging av nytt universitetsmuseum
2. Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperioden for Helmer Hansen
3. Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)
4. Nasjonalt senter for jordobservasjon
5. Desentralisert/fleksibel utdanning
6. Senter for samisk leksikografi
7. Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og – utnyttelse
8. Befolkningsundersøkelse- Tromsø og SAMINOR

Av disse 8 forslagene er det flere som UiT enten vet eller forventer vil komme med i forslaget til statsbudsjett for 2024. UiT anser det som sikkert at regjeringen vil foreslå tildeling av midler til etablering av et senter for samisk leksikografi ved UiT, og at det vil bli foreslått en mindre tildeling til økt aktivitet innenfor jordobservasjon i Tromsø. Den siste tildelingen vil imidlertid trolig ikke bli en bevilgning som finansierer etableringen av et nasjonalt senter, slik UiT har bedt om i sitt innspill. Basert på formuleringer i Hurdalsplattformen og regjeringens omtale av nytt finansieringssystem forventer UiT videre at det i Statsbudsjettet for 2024 vil komme tildeling til institusjoner som har kostnader knyttet til virksomhet på flere campus/studiesteder. En slik tildeling gjør et innspill rundt kostnader for desentral/fleksibel utdanning mindre aktuelt enn det var i forrige runde.

### Vurderinger og anbefalinger

De øvrige forslagene som ble fremmet for 2024 har, slik rektor ser det, fått forsterket aktualitet som følge av politiske og samfunnsmessige endringer det siste året. Regjeringen har igangsatt en ny konsekvensutredning for universitetsmuseet Tromsø, som vil være klar til budsjettprosessen for 2025. Utredningen tar utgangspunkt i de prosjektutløsende behovene som tidligere er beskrevet som grunnlag for et nytt museumsbygg i Tromsø. Etter fremleggelsen av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen i juni 2023 er det fra den politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet dessuten uttrykt en klar forventning om at det nye museet skal styrke formidlingen av samisk og kvensk språk, kultur og historie.

Den nye og spente geopolitiske situasjonen i nord samt de tiltagende klimaendringene understreker også ytterligere relevansen av tiltak som COAT, CCU-laboratorium for karbonfangst og forslaget om et flytende campus.

Samlet sett foreslår rektor ut fra dette at UiT i utgangspunktet skal fremme følgende satsingsforslag for 2025:

Pri.	Satsingsforslag
1	Startbevilgning til nytt universitetsmuseum
2	Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperiode for Helmer Hansen
3	Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)
4	Nasjonalt senter for jordobservasjon
5	Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og -utnyttelse (CCU-lab)
6	Befolkningsundersøkelser- Tromsø8 og SAMINOR

Tabell 1: Innspill i prioritert rekkefølge.

### Mulige justeringer og tilleggforslag

Det er ennå godt over en måned til fristen for innspill til KD for 2025. I mellomtiden vil regjeringen legge frem sitt forslag til statsbudsjett for 2024 og starte forhandlinger om dette i Stortinget. Både forslaget til budsjett og budsjettforhandlingene vil kunne omhandle en eller flere av de prioriterte tiltakene som rektor per nå mener det er riktig å fremme som innspill til satsinger utenfor ramme for 2025. Skulle noen av disse komme med i statsbudsjettet for 2024 vil det naturligvis bli tatt høyde for dette i det endelige innspillet UiT sender inn 1.11. Motsatt bør UiT også ta inn forslag som man per i dag forventer å få tildeling til for 2024 (se omtale ovenfor), dersom det viser seg at disse likevel ikke kommer med i forslaget til statsbudsjett, eller tildeles under andre forutsetninger enn de som er blitt lagt til grunn fra universitetets side.

### Driftstilskudd til pilotutdanning

Som styret er orientert om har UiT sammen med bl.a. Målselv kommune ønsket å få på plass et ekstra statlig tilskudd til driften av sin pilotutdanning, slik at det blir mulig å videreføre denne med Bardufoss som base for flyoperasjonene. Det er foretatt en utredning av fremtidig drift av flyskolen som formelt vil bli lagt frem for styret til behandling i november. Rektor har arbeidet for at det i forkant av dette skal foreligge et forslag i statsbudsjett for 2024 om tildeling av et slikt driftstilskudd. Dersom dette ikke lykkes, bør UiT vurdere å fremme et eget satsingsforslag utenfor ramme for 2025. En egen redegjørelse for dette er lagt ved i vedlegg 3.

### **Søknad om husleiekompensasjon for arealer i Nye Hammerfest sykehus**

UiT skal etter avtale med Kunnskapsdepartementet flytte sin virksomhet i Hammerfest inn i det nye sykehusbygget og har undertegnet en leieavtale fra 1. januar 2025. I statsbudsjettet for 2019 ble det fastsatt at UiT skal motta 50% husleiekompensasjon for å dekke økt husleie i de nye arealene. Spesifisering av leiekostnader og arealer skal meldes inn til KD i samband med UiTs innspill til satsinger utenfor ramme for 2025 slik at UiT kan tildeles husleiekompensasjon fra og med statsbudsjettet for 2025. UiTs beregninger tilsier at størrelsen på kompensasjonen skal være kr. 5.232.978. Nærmere redegjørelse for dette følger av vedlegg 1.

### **Andre innspill fra enhetene**

Enhetene ved UiT har hvert år mulighet til å sende rektor forslag til nye tiltak de mener bør være med i UiTs satsingsforslag utenfor ramme. Utover de forslagene som er omtalt i vedlegg 1 er det i årets interne runde også kommet forslag til ulike nye investeringer i utstyr/infrastruktur samt studieplasser til nye utdanninger. Rektor vurderer de innkomne innspillene som faglig relevante og forankret i UiTs strategi, men anser det dessverre ikke som realistisk å få støtte til slike tiltak – gitt de tydelige signalene som er gitt fra regjeringen de senere årene. Forslag til ulike kvalitetsfremmende tiltak innenfor utdanning er også relevante og godt begrunnet fra fakultetene, men dette er tiltak UiT heller bør vurdere å finansiere selv enn å søke støtte til over statsbudsjettet. Samtlige forslag fra fakultetene er lagt ved i vedlegg 2.

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund  
Saksbehandler: Sindre Hammer Tjønnøy

#### Vedlegg

- 1 Beskrivelse av prioriterte satsingsforslag utenfor rammen
- 2 Beskrivelse av resterende innspill til satsingsforslag utenfor rammen 2025
- 3 Driftstilskudd til pilotutdanning

## Vedlegg 1: Beskrivelse av prioriterte satsingsforslag utenfor rammen

### Innholdsfortegnelse

Oppsummering av satsingsforslagene .....	1
Pri. 1. Startbevilgning til bygging av nytt universitetsmuseum.....	1
Pri. 2. Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperiode for Helmer Hansen .....	2
Pri. 3. Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT) .....	3
Pri. 4. Nasjonalt senter for jordobservasjon .....	4
Pri. 5. Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst (CCU-lab).....	5
Pri. 6. Befolkningsundersøkelser- Tromsø8 og SAMINOR.....	6
Husleiekompensasjon nye Hammerfest sykehus.....	7

### Oppsummering av satsingsforslagene

Pri.	Satsingsforslag	Budsjett – mill. kroner		
		2025	2026	2027
1	Startbevilgning til nytt universitetsmuseum			
2	Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperioden for Helmer Hansen	10+5	10+10	0+10
3	Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)	23	23	23
4	Nasjonalt senter for jordobservasjon	25	21	21
5	Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og – utnyttelse	115	165	20
6	Befolkningsundersøkelser- Tromsø8 og SAMINOR	92	32	
	Husleiekompensasjon nye Hammerfest sykehus	5,2	5,2	5,2

### Pri. 1. Startbevilgning til nytt universitetsmuseum

Et Nordområdemuseum vil styrke UiTs formidling av natur- og samfunnsendringer i Arktis og evnen til å forvalte nordnorsk og samisk kultur- og naturhistorie på en forsvarlig måte. Den vedtatte plasseringen i Tromsø sentrum vil styrke det nordnorske kultursamarbeidet og lar UiT bygge mer kunnskap i majoritetsbefolkningen om samisk og kvensk språk, kultur og historie.

Regjeringen besluttet i 2016 et nybygg for Norges arktiske universitetsmuseum og at lokaliseringen av dette skulle være i sentrum av Tromsø. Etter at tre ulike alternativ i Tromsø sentrum ble utredet av Statsbygg og UiT, bestemte Kunnskapsdepartementet i 2017 tomt for museet.

Etter vedtaket i 2017 ble det nye museet prosjektert for den vedtatte tomten, som eies av selskapet Eiendomsspar AS. Kunnskapsdepartementet har avklart at UiT skal forskuttere kjøpet av tomt som en del av totalbevilgningen i prosjektet. Den planlagte tomten er nå ferdig regulert, og planen er ferdig politisk behandlet. Gjennom prosjekteringen og de bindende avtalene som er inngått om tomtkjøp, har staten allerede brukt og forpliktet seg på kostnader på om lag 300 mill. kroner ved dette alternativet.

Det nye museet fikk en beregnet kostnadsramme på 2,8 mrd. kroner inkludert inventar og utstyr. UiT mottok 2. januar 2023 et brev fra Kunnskapsdepartementet om redefinering av prosjektet. I dette brevet heter det at «departementet anerkjenner at de prosjektutløsende behovene fortsatt er reelle, men i lys av det økonomiske handlingsrommet er det nødvendig å se på løsninger for universitetsmuseet som har en lavere kostnad sammenlignet med nåværende forprosjekt. De fortsatt reelle prosjektutløsende behov som må møtes i de nye alternativene, er oppgradering av både magasin og utstillingsareal.

UiT har brukt Statsbygg som rådgivere for en ny konseptvalgutredning (KVU) med fire reduserte alternativ. To av disse alternativene tar utgangspunkt i den vedtatte og regulerte tomta i Tromsø sentrum. Plasseringen legger til rette framtidig samarbeid og synergier mellom kulturinstitusjoner og i kulturfeltet i Tromsø, fordi det nye museet da blir i umiddelbar nærhet til det planlagte kulturkvartalet i Tromsø sentrum og til opplevelsessenteret Polaria, som nå bygges ut. UiT merker seg en særlig interesse fra andre kulturinstitusjoner om tematiske samarbeid, for eksempel om klima- og miljø og om det nasjonale behovet for mer formidling og økt kunnskap i majoritetsbefolkningen om samisk og kvensk språk, kultur og historie. Sannhets- og forsoningskommisjonen har i sin rapport pekt på et stort nasjonalt behov for mer formidling og økt kunnskap i majoritetsbefolkningen om samisk og kvensk språk, kultur og historie. UiT har merket seg at forsknings- og høyere utdanningsministeren signaliserer at UiT bør ta denne oppgaven inn i planleggingen av det nye museet.

Destinasjonsselskapet Visit Tromsø anslår et besøkstall på 150.000 til 200.000 for et nytt museum i Tromsø sentrum, som dermed også vil bidra vesentlig til næringsutvikling i Tromsø sentrum og til nullvekstmålet i Tromsøs byvekstavtale.

Kunnskapsdepartementet får overlevert KVU-en fra UiT januar 2024. Alt ligger derfor til rette for en politisk beslutning om startbevilgning og byggestart i 2025.

Budsjettbehov avklares i KVU.

## Pri. 2. Flytende arktisk campus og forlengelse av driftsperiode for Helmer Hansen

En nasjon som lever av havet, trenger forskning og utdanning av kandidater som gjør at det kan forvaltes på en forsvarlig måte. Forskningsbasert utdanning med erfaring fra felt gir forskning, samfunn og næringsliv praktisk kompetent marin og arktisk fagekspertise. UiT ønsker en ny grønn, flytende arktisk campus som sikrer fremtidens behov for kompetent arbeidskraft, bærekraftig forvaltning av ressurser i nord og en fremtidsrettet utvikling av de marine næringene i nordområdene. UiT, i kompaniskap med NTNU og UNIS, ønsker å utvikle et helt nytt og fremtidsrettet konsept som kan være med på å løse flere av Norges utfordringer, og som også setter oss i stand til å utdanne fremtidens havforskere. Samtidig skal det muliggjøre en kartlegging av våre enorme havområder i en helt annen skala enn hva dagens fartøy har mulighet for å gjøre. En ny flytende campus skal også tilpasses utstrakt bruk av avansert sensortechnologi, satellittovervåkning og kobling til autonome marine roboter. Dette vil bli en sentral enhet i en observasjonspyramide som strekker seg fra havrommet til verdensrommet, og en sentral del av havnasjonen Norges marine utviklingspotensial. Vår ambisjon er at ny flytende campus skal være et nullutslipp-konsept. Den fremtidige energiløsningen med bruk av grønne drivstofftyper som for eksempel ammoniakk eller metanol bør også sees i sammenheng med energiløsning for Longyearbyen, ettersom fartøyet vil tilbringe mye tid i området rundt Svalbard.

UiT ber derfor om at det settes av 20 mill. kroner for prosjektering av flytende Campus i 2025 og 2026. Det er ventet at anskaffelsen vil koste om lag 760 mill. kroner (300 mill. i 2028 og 460 mill. i 2029). Det nye fartøyet vil gjøre det mulig for UiT å fase ut/erstatte Helmer Hansen slik planen lenge har vært.

Helmer Hanssen ble levert i 1988 og har allerede passert sin normerte tekniske levetid på 30 år. Fartøyet har vært godt vedlikehold gjennom hele sin levetid, noe som har vært nødvendig for å opprettholde tilfredsstillende funksjonalitet, tekniske krav og nødvendige tilpasninger relatert til HMS. Fartøyet har siden det ble tatt i bruk av UiT i 1992 vært ombygget og oppgradert i flere runder og fungerer i dag godt både for forskning og undervisning. Det er bevilget 40 mill. kroner over statsbudsjettet for vedlikehold og forlengelse av driftsperioden frem til 2025.

Erfaringene fra daglig drift viser imidlertid at det er stadig mer krevende å holde fartøyet i teknisk og kosmetisk god stand. Det betyr økte kostnader og betydelig merarbeid på besetningen. Grunnet fartøyet alder er det også utstyr som ikke lengre lar seg reparere da det ikke finnes reservedeler. Det betyr at defekte systemer må skiftes i sin helhet, med betydelige merkostnader. Fartøyet er også bygget etter datidens regelverk og teknologi og er i begrenset grad i stand til å møte morgendagens krav til utslipp, sikkerhet og teknologi.

Fartøyet skal også igjennom en obligatorisk 5-års klassing i 2026 hvor fartøyet systemer gjennomgås i dybden. Det vil kunne avdekke større utbedringsbehov som pr. i dag ikke er kjent.

Ideelt sett burde Helmer Hanssen vært erstattet fra 2026 og UiT har i tidligere års innspill til satsinger utenfor ramme foreslått planlegging av et erstatningsfartøy (se ovenfor). Dersom dette utsettes, bør man vurdere alternativer. Gitt både nasjonale og internasjonale ambisjoner om reduksjon av utslipp og energibruk i skipsfarten vil bygging av et nytt fartøy basert på konvensjonell teknologi eller ombygging av et nyere eksisterende fartøy kun være kortsiktige løsninger. Det vil da være mer hensiktsmessig å fortsette driften av Helmer Hanssen inntil man kan realisere et nullutslipps-fartøy slik ambisjonen er for prosjekt «Flytende campus».

UiT ber om at det settes av 25 mill. kroner til vedlikehold av Helmer Hansen for årene, 2025, 2026 og 2027. En forlengelse av driftsperioden for Helmer Hansen med fem år fra 2028 til 2032 er estimert å medføre årlige merutgifter i størrelsesorden 10 mill. kroner pr. år.

### Pri. 3. Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra (COAT)

Arktis rammes nå av en oppvarming som er tre ganger større enn gjennomsnittet for kloden. Innen det norske forvaltningsområdet medfører dette gjennomgripende endringer i økosystemene på Svalbard og i Finnmark. Observasjonssystemet COAT er rigget for å gi både rask vitenskapelig dokumentasjon og robuste prediksjoner - slik at samfunnet kan håndtere klimautfordringene gjennom effektiv beredskap, tiltak og tilpasninger.

COAT ble initiert i regi av regjeringas nordområdesatsing i 2010 ved at UiT fikk oppdrag om å planlegge et «verdensledende klima-økologisk overvåkningssystem» for de arktiske landområdene i Nord-Norge og på Svalbard. Etter dette har UiT – med bidrag fra partnere i Framsenteret – systematisk bygget opp COAT for å kombinere langsiktig toppforskning og samfunnsrelevans. Samfunnsrelevansen sikres gjennom brukerinvolvering i observasjonssystemet. COAT er i tråd med UiTs strategi innen satsningsområdet «Arktis og nordområdene» og «De store samfunnsutfordringene».



Status per 2023 er at eksterne bevilgninger på 150 mill. kroner, samt interne allokeringer på over 100 mill. kroner, har gjort det mulig å etablere fremragende vitenskapelig kompetanse, avansert forskningsinfrastruktur og et bredt nasjonalt og internasjonalt samarbeid som basis for en langsiktig drift av COAT. For å kunne høste det fulle potensialet i disse investeringene, og dermed nå de høye ambisjonene gitt i oppdraget, vil COAT trenge 23 mill. kroner i året for drifte dette avanserte og fremtidsrettede programmet. Med et redusert budsjett til 15 mill. kroner per år reduseres overvåkningskapasiteten med 25 % av full kapasitet og brukerinvolveringen faller bort. Med en reduksjon til 10 mill. kroner faller også det meste av analysekapasiteten også bort, og innsamlede data kan dermed ikke prosesseres til prediksjoner. All driftsfinansiering vil med andre ord monne, men det nasjonale behovet og potensialet tilsier at det bør jobbes for en full finansieringsløsning. Det fins ingen eksterne kilder som dekker denne type langsiktig drift.

## Pri. 4. Nasjonalt senter for jordobservasjon

Fjernmåling er nøkkelen til effektiv og bærekraftig overvåking av klima og miljø, samt forvaltning av våre store havområder. Samtidig tilrettelegger det for næringsutvikling innen fiskeri, turisme, maritim og offshore sektor. Fjernmåling gjennom satellittbaserte tjenester har stor betydning for bærekraftig og effektiv forvaltning i nordområdene. Satellitter vil i fremtiden generere enorme datamengder, hvor utnyttelsen av disse dataene til å skape nyttige tjenester, informasjonsprodukter og kunnskap vil være basert på *forskning og forskningsbasert innovasjon*.

I Rommeldingen (Meld. St. 10 Høytflyvende satellitter - jordnære formål) konkluderte Stortinget med at det burde etableres et nasjonalt senter for rombasert forskning og innovasjon, og i den fremlagte regjeringsplattformen (Hurdalserklæringen) heter det at regjeringen vil *«Satse på romindustrien, blant annet gjennom aksen Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard. Vi vil arbeide for et nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø og et nasjonalt innovasjonssenter for rombasert virksomhet på Andøya, og utnytte næringspotensialet i at Andøya Spaceport nå realiseres»*

Det finnes solide argumenter for å lokalisere det nye senteret i Tromsø og at UiT, med sine campuser i bl.a. Tromsø og Narvik, blir vertskap for satsingen:

- Tromsø er hovedstad for Norges romvirksomhet. Byen har et internasjonalt ledende fagmiljø som omfatter mer enn 300 personer, og er en fullverdig klynge med forskning, utdanning, næring og forvaltning.
- Tromsø har en verdensledende industriaktør innenfor satellittbaserte tjenester, data nedlastning og distribusjon (KSAT). Rom-aktiviteten er sentral for næringsutviklingen i Tromsø og Nord-Norge. Den Tromsøbaserte delen av bransjen har en årlig omsetning på 1,5 mrd. NOK.
- Tromsø drar fordel av en unik geografisk plassering under nordlysovalen og fotavtrykket til polarbanesatellitter. Betydelig infrastruktur for fjernmåling av land, hav, rom, vær- og isvarsling er bygget opp i Tromsø og omegn.
- UiT campus Tromsø har lang historie og et sterkt miljø innen romfysikk og et signifikant miljø innen jordobservasjon/fjernmåling. UiT campus Narvik har også fagmiljø med relevant kompetanse, spesielt innenfor optisk fjernmåling.
- UiT er vertskap for 2 Sentere for Forskningsdrevet Innovasjon innenfor basisdisipliner for fjernmåling, et innenfor integrert fjernmåling (CIRFA) og et annet innenfor maskinlæring og kunstig intelligens (VI). UiT er også vertskap for EISCAT 3D, verdens mest avanserte infrastruktur av sitt slag for studier av det nære verdensrom.
- UiT er eneste universitet i Norge som tilbyr Masterutdanning i Jordobservasjon fra satellitt, og utdanner hvert år også ph.d.-kandidater på feltet. Ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi i Narvik tilbyr UiT dessuten Bachelor i satellitteknologi.

For å sikre Norges internasjonale posisjon og kompetanse innen rom og Nordområdene, bør regjeringen følge opp regjeringserklæringen og etablere Nasjonalt senter for jordobservasjon. Det er tatt utgangspunkt i at senteret skal ha en tilsvarende modell som Bjerknessenteret. UiT blir vert for senteret, drevet i partnerskap med sentrale nærings- og kunnskapsbedrifter i Tromsø. Senteret skal koordinere forskning og innovasjon, være en kunnskaps Hub, samt bidra til rekruttering. Det skal settes i gang samarbeidsprosjekter mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv.

Finansieringen gis som en del av rammen og UiT har lagt til grunn et budsjett på 25 mill. kroner, 21 mill. kroner og 21 mill. kroner de tre første årene. Dette budsjettet inkluderer etableringskostnader, bemanning, strategiske midler, samt prosjekt- og rekrutteringsmidler. Senteret skal ha en grunnbemanning som inkluderer: Leder/direktør, koordinator, kommunikasjonsrådgiver. Det foreslås også å ansette en dataingeniør og to programmerere, ettersom senteret skal støtte forskningsprosjekter gjennom datahåndtering, datalagring og innovasjonsrettet programmering. Strategiske midler disponeres av senterledelsen, og omfatter deltagelse i datainnsamling, valideringskampanjer, arrangementer, konferanser m.m.

UiT kommer også til å ha en egeninnsats som vil utgjøre mer enn 10 mill. kroner i året. Intensjonen er at senteret skal bidra til å operasjonalisere grunnforskningen innenfor jordobservasjon og denne forskningen vil definere egeninnsatsen.

## Pri. 5. Etablering av Nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst (CCU-lab)

UiT har siden 2015 samarbeidet med Finnfjord AS på karbonfangst og -utnyttelse knyttet til algeproduksjon.

UiT og Finnfjord AS har i dag et laboratorium og et pilotanlegg for karbonfangst og mikroalgedyrking på Finnfjord i Senja kommune. Etter mange års omfattende studier er prosjektet nå i en fase hvor (marin) algebiomasse produsert ved opptak av fabrikkrøyk-CO<sub>2</sub> kan oppskaleres til industriell skala. De grønne omstillingsprosjektene AlgeOpti og Algescale-up ledet av hhv. Finnfjord og Sintef er første trinn i den kommersielle oppskaleringen.

Algebiomassen er tenkt brukt som fôr til oppdrettsnæringen. Dagens fôr er i stor grad basert på råstoff fra landbruket. Algefôret fra Finnfjord gir en sunnere laks med mye umettede fettsyrer, legger ikke beslag på landbruksarealer og reduserer industriens utslipp av CO<sub>2</sub>. Forsøk har også vist at algefôret fra Finnfjord reduserer påslaget av lakselus, og dermed dødeligheten blant oppdrettsfisken. Det arbeides også med alternativ bruk av blant annet algeskall til batteriproduksjon i samarbeid med Sintef og NTNU, solcelleproduksjon i samarbeid med Swedish Algae Factory, samt ultraren omega 3 til humankonsum sammen med GC Rieber Oils AS. UiT arbeider også med alternative anvendelser av CO<sub>2</sub> som for eksempel kjemisk syntetisering, og Finnfjord har startet på et prosjekt for å realisere E-metanolproduksjon. Det er de siste årene utdannet mange master- og ph.d.-kandidater i regi av prosjektet, og hvert år er det omfattende fagdager for videregående skoleelever.

UiT ønsker nå å etablere et nasjonalt senter og laboratorium for karbonfangst og -utnyttelse, en CCU-lab, på Finnfjord. Formålet er å oppskalere FoU-aktivitet knyttet til alternative anvendelser av CO<sub>2</sub> og mikroalger for industrielle formål i tett samarbeid mellom FoU-miljøer og industrien. UiT samarbeider med Nord universitet, Sintef, Nofima og Finnfjord om prosjektet. Etablering av en fullskala CCU-lab/senter vil gi Norge betydelige fortrinn i arbeidet med å redusere de samlede klimagassutslipp. En slik lab kan også være industriell testbase for helt nye næringer – hvor bare fantasien definerer

anvendelsesområdet. CCU er ikke en konkurrent til CCS (fangst og lagre) – heller komplementær, ettersom CCU retter fokus mot lønnsomme og bærekraftige produkter hvor miljøbelastningen er lavere enn ved tilsvarende produkter. Satsingen vil også bidra til sysselsetting i Senja-regionen.

CCU-laben skal være tverrfaglig og designet for forskere, ingeniører og studenter som jobber med CCU. Forskere skal kunne demonstrere og teste sin teknologi i industrielt relevante og virkelige omgivelser. CCU-laben bør derfor være statlig eid, men være lokalisert i tilknytning til Finnfjord AS, hvor det både er tilgang på CO<sub>2</sub>, men også reelle industrielle betingelser og et kompetent ingeniørmiljø. I tillegg til ordinære lab-fasiliteter, vil CCU-laben gjøre det mulig å bringe teknologier opp 1-3 TRL-nivåer (Technology Readiness Level) ved å demonstrere og teste teknologien i en industrielt relevant og virkelig setting. CCU-laben vil ha et kostnadseffektivt oppsett ettersom den allerede etablerte infrastrukturen, og Finnfjords satsing på helt ny renseteknologi, gjør det mulig å koble seg på en eksisterende røykgass med forskjellige grader av rensing. I tillegg ligger det muligheter i å kunne utnytte en omfattende og eksisterende infrastruktur for sjøvann som er bygget opp i forbindelse med algeprosjektet.

Etablering av laben vil koste ca. 250 mill. kroner, samt en årlig driftskostnad på 15 mill. kroner. Om Siva velges som byggeier vil investeringskostnad være på ca. 50 mill. kroner knyttet til utsyr, samt ca. 20 mill. kroner i årlig drift.

## Pri. 6. Befolkningsundersøkelser- Tromsø8 og SAMINOR

-Midler til infrastruktur for datainnsamling i de største befolkningsundersøkelsene i nord

Helseforskjellene mellom de rikeste og de fattigste i Norge øker; de 1% fattigste lever hele 14 år kortere enn de 1% rikeste. Dette er bakteppet for den nye Folkehelsemeldingen St. Meld. 15 som utpeker utjevningen av sosiale helseforskjeller som den største utfordringen i årene som kommer. I tillegg peker meldingen på store kunnskapshull når det gjelder minoritetsbefolkningen, inkludert den samiske befolkningen. Det samme finner vi i Meld. St. 5, Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, som understreker behovet for oppdaterte forskningsdata. Her har de store befolkningsbaserte helseundersøkelsene en svært viktig rolle, og to av de største ligger på UiT: Tromsøundersøkelsen og SAMINOR. Begge undersøkelser har en stabil driftsfinansiering, men det finnes ingen finansieringsordninger for datainnsamlinger.

Både SAMINOR og Tromsøundersøkelsen bygger systematisk på gjentatte datainnsamlinger. Det er dette som gjør dem til “folkehelsebarometre” med potensial for å forstå utviklingen i helse og sykdom, risikofaktorer og levekår over tid. Deres verdi for forskning, helsefaglig praksis og samfunnsplanlegging avhenger kritisk av en regelmessig fornyelse gjennom nye datainnsamlinger og det er dette vi søker midler til nå.

Begge undersøkelser planlegger nye runder med datainnsamling. Mens SAMINOR konsentrerer seg om den rurale flerkulturelle befolkningen i Nord-Norge og Trøndelag og dekker totalt 50 kommuner, samler Tromsøundersøkelsen inn data i en bybefolkning i Tromsø kommune.

Til sammen inviteres rundt 125.000 personer til å delta. En rigg av denne størrelsen medfører betydelige kostnader til leie av lokaler, logistikk, personell, IKT, utstyr, analyser og lagring av data og biologisk materiale. I tillegg skal deltakerne rekrutteres, informeres på ulike språk og involveres gjennom brukermedvirkning for å sikre relevans og størst mulig avkastning av datainnsamlingen for samfunnet.

Planleggingen er i gang og prosjektering løses innenfor eksisterende rammer. Datainnsamlingene derimot må finansieres opp med økte bevilgninger for innsamlingsperioden. Det søkes om midler til infrastruktur for datainnsamling for årene 2025 og 2026 på totalt 124 mill. kroner.

<b>Kostnadsbudsjett</b>				
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk	58,8	22,0		
Arealbehov (m <sup>2</sup> )		-	-	
<b>Kostnader</b>				
Lønns- og personalkostnader	54 783	19 946		74 729
Utstyr/investeringer				-
Driftskostnader	37 418	11 350		48 768
Arealkostnader*				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>92 201</b>	<b>31 296</b>	<b>-</b>	<b>123 497</b>

## Husleiekompensasjon nye Hammerfest sykehus

Et nytt sykehus er under etablering i Hammerfest med planlagt åpning 1. januar 2025. KD har gitt UiT de nødvendige tillatelser til å flytte aktiviteten i Hammerfest til det nye sykehuset.

Det er i oktober 2022 inngått en leieavtale mellom Finnmarkssykehuset HF og UiT for lokaler ved det nye sykehuset. Leide areal består av undervisningsareal og kontorer, og utgjør til sammen 3.800 kvadratmeter. Leiepris er kr. 14.060.000 per år, og i prisen inngår både husleie og FDVU (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling). Leieavtalen løper fra 1.januar 2025 til 31. desember 2049.

I korrespondanse med KD i mars i år opplyser KD at Stortinget ifb. med statsbudsjettet for 2019 vedtok at det vil bli gitt 50 pst husleiekompensasjon til UiT Norges arktiske universitet for å dekke økt husleie i de nye lokalene». Husleie i eksisterende leide lokaler til Statsbygg er kr. 3.594.044 (inkl. FDVU), noe som medfører en økt husleie på kr. 10.465.956. Halv kompensasjon vil dermed utgjøre kr. 5.232.978.

Etableringen i Hammerfest og innflytting i bedre og større areal i det nye sykehuset oppfyller alle de tre overordnede og langsiktige sektormålene for universiteter og høyskoler, samt UiTs egen strategiplan «Eallju – Drivkraft i nord».

UiT søker herved om en husleiekompensasjon på 5,2 mill. kroner.

## Vedlegg 2: Beskrivelse av resterende innspill til satsingsforslag utenfor rammen 2025

### Innholdsfortegnelse

Innspill 1: Etablering av masterstudium i bygg-konstruksjon med tilhørende etablering av laboratorie.	1
Innspill 2. Studieplasser, fleksibel nettbasert ingeniørutdanning BSc. Datateknikk .....	3
Innspill 3: Dronebase Ramfjorden.....	4
Innspill 4: Bygg- og energilaboratorium .....	5
Innspill 5. Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning.....	7
Innspill 6: Senter for samisk leksikografi.....	9
Innspill 7: Fleksibel grunnskolelærerutdanning som et permanent tilbud .....	10

### Innspill 1: Etablering av masterstudium i bygg-konstruksjon med tilhørende etablering av laboratorier

Tiltak 1 består av to elementer som kan ses i sammenheng:

1.1: 5-årig integrert master i bygg-konstruksjonsteknikk (sivilingeniør)

1.2: Konstruksjons- og materiallaboratorium

#### Tiltak 1.1 - 5-årig integrert master i bygg-konstruksjonsteknikk (sivilingeniør)

Institutt for bygg, energi og materialteknologi (IBEM) har som ambisjon å starte opp et nytt studietilbud på masternivå innenfor bygg-konstruksjonsteknikk. Bakgrunnen for dette er uttalte behov fra næringslivet i nord, hvor man etterlyser ingeniørkompetanse i større grad på master nivå enn det som finnes i dag. Byggenæringen er den største næringa i Nord-Norge, og det er et paradoks at det i dag bare finnes 20 studieplasser innenfor bygg-relaterte ingeniørfag på masternivå i landsdelen (studieprogrammet Bygg og miljø ved IBEM), mens det i sør finnes ca. tusen. Dette på tross av at aktivitetsnivået og behovet for kvalifisert fagkunnskap i byggenæringa er stort og sterkt økende i nord.

IBEM har i en rekke år uteksaminert bachelor ingeniører innenfor byggfag. Av de rundt hundre kandidater som uteksamineres hvert år, ønsker et betydelig antall og gå videre til en masterutdanning. De kandidater som ønsker å ta en master-/sivilingeniørgrad innenfor konstruksjon har ikke mulighet til å gjøre det ved UiT eller noen andre steder nord for Trondheim. Konsekvensen er at kandidatene flytter sørover og begynner ved f.eks. NTNU, OsloMet eller UiS. Fra et Nordnorsk perspektiv er dette uheldig, da svært få av disse returnerer til næringslivet og kommunene i nord.

For å støtte opp om utviklingen av og i Nord-Norge, søkes det om 20 studieplasser innenfor kategori C for å bygge opp en 5-årig integrert master-/sivilingeniørutdanning innenfor bygg-konstruksjonsteknikk. Dette vil bidra til å redusere lekkasjen av kompetente ingeniørkandidater til Sør-Norge, høyne kompetanse- og utdanningsnivået i nord, og støtte opp om samfunnsutviklingen i landsdelen.

Den nye utdanningen skal ha et tydelig fokus mot digitalisering i byggenæringa. Dette er åpenbart et område hvor næringa har stort behov, hvor utviklingen går svært fort, men hvor man samtidig

opplever kunnskapsmangler. I tillegg skal miljø og bærekraft ha et tydelig fotavtrykk i utdanningen. Grønne byggematerialer og bærekraftige byggeprosesser vil være viktige premisser. Utdanningen skal ha en arktisk profil, hvor kunnskap om konstruksjoner i kaldt klima er i fokus. Det er åpenbart at klimatiske forhold i stor grad spiller inn på hvordan vi konstruerer vår infrastruktur og våre bygninger, og mange problemstillinger er unike for miljøet i nord. Disse elementene vil gjøre utdanningen ulik eksisterende bygg-konstruksjonsutdanninger i Norge.

Det er behov for 4 nye stillinger for å etablere og drifte utdanningen.

### **Tiltak 1.2 - Konstruksjons- og materiallaboratorium**

Utvidelse og styrking av bygglaboratoriene ved campus Narvik gjennom etablering av laboratorium for konstruksjonsteknikk og materialteknologi. Forslaget innebærer bygging av nytt laboratoriebygg med tilhørende lab-bestykning både rettet mot anvendt og mer grunnleggende forskning.

IBEM's undervisnings- og forskningsaktiviteter rettet mot konstruksjon og materialteknologi er i sterk utvikling. Flere forskningsprosjekter av betydelig størrelse, finansiert gjennom Forskningsrådet og EU, gjennomføres nå ved instituttet. Videre utvikling og spissing av forskningsaktiviteten mot et høyt internasjonalt nivå er sterkt avhengig av at nødvendig forskningsinfrastruktur er tilgjengelig. Det er avdekket et stort behov for å styrke laboratoriene innen konstruksjon og materialteknologi. IBEM har som ambisjon å bli ledende internasjonalt på flere fagfelt relatert til konstruksjon og materialer, noe som krever målrettet satsing og prioritering av satsingsområdene. Dagens laboratorier innen dette feltet er svært begrenset og uegnet, både arealmessig og utstyrsmessig.

Det nye laboratoriet skal ha mulighet og kapasitet til å teste/karakterisere store konstruksjonselementer i full skala, bl.a. bygnings- og infrastruktur elementer av stål, tre, betong, resirkulert betong og komposittmaterialer, samt andre miljøvennlige byggematerialer. Dette omfatter både styrketester og bestandighetstester spesielt for kaldt klima. I utviklingen av laboratoriet vil det også etableres et anlegg for langtidstesting av konstruksjons-elementer, bl.a. betongmoduler i marint miljø. Laboratoriet vil ha en sentral rolle i forskning og undervisning innen konstruksjons- og materialteknologi. Utformingen av nytt bygg og selve laboratoriet skal være slik at helse, miljø og sikkerhet ivaretas for laboratoriepersonell, studenter og forskere.

Laboratoriet vil være unikt i nasjonal sammenheng. Oppbygging av et moderne forskningslaboratorium vil ha stor betydning for UiTs posisjon som ledende innen utdanning og forskning, og også i forhold til samarbeid med næringer og industri i nord.

Kostnadsanslag for laboratoriene:

Nytt bygg på campus: 100 mill.

Tekniske installasjoner: 30 mill.

Øvrig utstyr: 20 mill.

Samlet kostnadsbudsjett (tiltak 1):

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<b>Tiltak 1</b>			
Arkivref:	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Totalt</b>
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m <sup>2</sup> )				
<b>Kostnader</b>				
Lønns- og personalkostnader	4	4	4	12
Utstyr/investeringer	25	90	35	150
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>29</b>	<b>94</b>	<b>39</b>	<b>162</b>
<b>Finansiering</b>				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
<b>Sum finansiering</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

## Innspill 2. Studieplasser, fleksibel nettbasert ingeniørutdanning BSc. Datateknikk

IDBI ber om 40 studieplasser for kapasitetsøkning på studieprogrammet ingeniør bachelor Datateknikk. Studieplassene vil øke kapasiteten på nettbaserte tilbud som har svært god søkning. Under pandemien ble studieprogrammet midlertidig tilført 40 ekstra studieplasser (utdanningsløftet), men har også i etterkant demonstrert gjennom studenttallene nødvendigheten av at dette videreføres. Et varig kapasitetsløft forutsetter økning i grunnbevilgningen, alternativt må aktivitetsnivået justeres ned til slik det var før pandemien.

"Naturvitenskapelige fag og ingeniør- og tekniske fag peker seg ut seg ut som de fagområdene der arbeidslivet mener det vil trenge mer kompetanse i årene framover. Det går fram rapporten «Kompetanse for grønn omstilling» (ref. NHOs kompetansebarometer 2022). Det fremkommer tydelig av rapporten at det vil være et særlig behov i årene fremover for nye ansatte innen informasjons- og datateknologi og elektrofag. Behovet for disse kompetansene reflekteres også gjennom betydelig økte søkertall.

For å opprettholde, videreføre og øke kapasiteten kreves en økning av bevilgningen som matcher faktiske studenttall og muliggjør en oppbemanning som ivaretar både fagmiljø, studiekvalitet og samfunnsoppdragets etterspørsel etter denne kompetansen.

Budsjett: 5.7 mill. kroner, totalt, fordelt over 3 år for nødvendig oppbemanning i oppstartsfasen og sikre kontinuitet i studieprogrammets kapasitet.

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<b>Tiltak 2</b>			
Arkivref:	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Totalt</b>
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m <sup>2</sup> )				

Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1,9	1,9	1,9	5,7
Utstyr/investeringer				
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>1,9</b>	<b>1,9</b>	<b>1,9</b>	<b>5,7</b>
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
<b>Sum finansiering</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

### Innspill 3: Dronebase Ramfjorden

Institutt for automasjon og prosess teknologi (IAP) foreslår utbygging av dronebase for ingeniørutdanningen i droneteknologi som tiltak for 2024. Dronebasen vil bestå av en flystripe for fixed-wing droner og et servicebygg på Ramfjordmoen ca 30 km sør for Tromsø. Dronebasen ble prosjektert i 2019 med en kostnadsberegning på 14,4 mill, men utbyggingen ble stoppet pga manglende finansiering. UiT har Norges eneste droneteknologiutdanning, og praktisk flygetrening med alle typer ubemannete luftfartøy utgjør en sentral del i utdanningen. Formålet med dronebasen er å gi studenter og lærere tilfredsstillende arbeidsforhold under instruksjonene som i dag skjer utendørs i et område uten infrastruktur. Flystripen er planlagt med 150 m lengde og 10 m bredde, pluss sikkerhetssoner og inngjerding. Servicebygget er et nøkternt bygg som hovedsakelig skal legge til rette for at studenter og lærere kan stå innendørs under sine lange flygetreningsøkter. Bygget består av et mindre klasserom, kjøkkenkrok, toalettfasiliteter, et lite verksted for klargjøring av droner og et kontrollrom med god oversikt over flystripa. Utbyggingen er planlagt på en ubenyttet eiendom som UiT er hjemmelshaver for, og inkluderer ny atkomstveg og parkeringsområde. Dronebase Ramfjordmoen er et ferdig planlagt og gjennomarbeidet tiltak som det er stort behov for. Tiltaket er forankret i både NT-fak og IVT-fak.

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<b>Tiltak 3</b>			
Arkivref:	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Totalt</b>
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				
Utstyr/investeringer	18			18
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>18</b>			<b>18</b>
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
<b>Sum finansiering</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>



## Innspill 4: Bygg- og energilaboratorium

Eksisterende infrastruktur på laboratoriet for bygg, energi og VVS-tekniske installasjoner er i hovedsak fra 1996. Laboratoriet består av et enkelt rom som er utstyrt med faste installasjoner for tradisjonelle ventilasjons- og varmesystemer. Rommet er ikke egnet for testing, bygging og forskning på bygningsmessige konstruksjonsløsninger, eller tilrettelagt for endringer i de faste tekniske installasjonene, som for eksempel energifleksibilitet. Et nybygg som gir rom for testing av ulike bygningsmessige konstruksjonsløsninger for fremtidens konstruksjonsmetoder som passivhus, nullenergihus, pluss hus og smarthus. Disse bygningstypene krever ulike byggetekniske og installasjonstekniske løsninger for å tilfredsstille inneklimate-, energi- og miljøkrav som stilles i dag og i fremtiden, spesielt i områder med utfordrende klima med tanke på temperatur, vind og nedbør. For å kunne tilby moderne FoU aktiviteter innen fagområdet er det nødvendig med et bygglaboratorium med mulighet for fleksible løsninger for testing av samspillet mellom bygg, teknikk og klima.

Smarthusteknologi stiller i tillegg krav til et helt annet nivå av automasjon og instrumentering av bygg enn det dagens løsning har muligheter til. Laboratoriet er tenkt konstruert og instrumentert på en slik måte at det skal være mulig for studenter og forskere å fysisk kunne bytte konstruksjonselementer i bygningens klimaskall, VVS-tekniske installasjoner og automatikk. Aktuelle forskningsområder som er tenkt dekket i bygget er energibruk, drift og vedlikehold, innemiljø, BIM, VVS, byggeteknikk og automasjon. Sammen med konstruksjon av bygget vil det være hensiktsmessig med utvikling av en digital tvilling som muliggjør simulering og visualisering av bygget og dets komponenter. Det vil da være mulig å verifisere simuleringsresultater i fullskala i bygget både i forskning, undervisning og oppdragsvirksomhet. Anslagsvis kostnad: 20 mill.

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<b>Tiltak 4</b>			
Arkivref:	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Totalt</b>
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
<b>Kostnader</b>				
Lønns- og personalkostnader				
Utstyr/investeringer	10	8	2	20
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>10</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>20</b>
<b>Finansiering</b>				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
<b>Sum finansiering</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

## Innspill 5. Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning

Dette satsningsforslaget har vi kalt «Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning». Forslaget har en prosjektramme på fem år, og har som formål å styrke fagmiljøene på tvers av fakulteter og enheter med særlig høy utdanningsfaglig kompetanse på digitale læringsmiljø og digital undervisningskvalitet. Satsningen tar utgangspunkt i de erfaringene og den unike kunnskapen som UiT har opparbeidet, særlig gjennom Handelshøgskolen som over de siste ti årene har utviklet og tilbyr en

rekke nettbasert utdanninger, for å dekke det sterkt økende behov og etterspørsel etter denne typen utdanningstilbud. I dag utgjør antallet førsteprioritetssøkere til nettstudier på HHT mer enn 26% av UiT sin totale søkermasse (førsteprioritetssøkere, tall fra 2023).

Satsningsforslaget imøtekommer flere konkrete tiltakspunkter i Regjeringens utsynsmelding, og vil være et viktig tiltakspunkt i UiT sin ambisjon om å motarbeide utenforskap. Med utgangspunkt i den store student og søkermassen som HHT de siste årene har sett på sine nettbaserte studietilbud, bør UiT nå gjøre en grundig gjennomgang og analyse av hvordan demografi, geografisk fordeling og et psykososialt læringsmiljø for nett- og desentraliserte studier påvirker de enkelte studentene og deres læringsutbytte. Dette vil være i tråd Regjeringens ønsker og med UiT sin strategi der det er fremhevet at *«Universitetet skal være nasjonalt ledende og innovativt i desentralisert og nettbasert utdanning, slik at større deler av befolkningen i regionen kan nås med relevante utdanningstilbud. Tilbud om fleksibel og livslang utdanning er viktig for å opprettholde og oppdatere kompetansen i regionen.»*

For at satsningsforslaget skal kunne realiseres, er det behov for at det settes av 35 mill NOK over 5 år.

### **Fra separat vedlegg:**

Satsningen tar utgangspunkt i de erfaringene og den unike kunnskapen som UiT har opparbeidet, særlig gjennom Handelshøgskolen som over de siste ti årene har utviklet og tilbyr en rekke nettbasert utdanninger, for å dekke det sterkt økende behov og etterspørsel etter denne typen utdanningstilbud. De fleste som har tatt nettstudier frem til nå har vært i aldersgruppen 25-45, men med nylig innføring av hele studieprogrammer på nett er det viktig å gjennomføre en grundig analyse av effektene av å øke tilbudet av nettbaserte studier, særlig til de yngste. Allerede i UiTs strategi for perioden 2009-2013 kunne man lese at *«Universitetet skal være nasjonalt ledende og innovativt i desentralisert og nettbasert utdanning, slik at større deler av befolkningen i regionen kan nås med relevante utdanningstilbud. Tilbud om fleksibel og livslang utdanning er viktig for å opprettholde og oppdatere kompetansen i regionen.»* (Bertheussen, 2020). Denne strategiske satsingen har særlig Handelshøgskolen bidratt til å realisere, både i forhold til førstegangsstudenter og innenfor etter og videreutdanning (EVU). For at vi skal kunne fortsette å være en drivkraft i nord innenfor feltet er det nå behov for å bevege oss *fra* et stadium der vi har vært i front på å utvikle og drifte nettbaserte utdanningstilbud for et stort antall studenter, *til* å også være i front når det gjelder forståelse og leveranse av gode digitale læringsmiljø og høy digital undervisningskvalitet. Dette er tematikker som tydelig er løftet opp i regjeringens utsynsmelding gjennom konkrete tiltakspunkt knyttet til hvordan fleksibel utdanning kan bli en integrert del av institusjonens utdanningsvirksomhet og hvordan fleksible og desentraliserte studietilbud kan imøtekomme nasjonale og regionale behov.

UiT har nylig oppnevnt en ekstern evalueringskomite (høst 2022) for å gjennomføre periodisk evaluering av de to største nettbaserte årsenhetene ved UiT, *Årsenhet i ledelse* og *Årsenhet i Bedriftsøkonomi*. Den periodiske evalueringen skal utføres hvert sjette år og bidra til en målrettet kvalitetsutvikling av studieprogrammene. I Komiteens første rapport fra 30. mars 2023, sier komiteen blant annet: *«Siden 2014 har det vært en formidabel vekst i studenttallet fra 140 (i 2014) til ca. 1200 i 2022. Det er imponerende høye tall med tanke på studentmassen – noe som indikerer at UiT har en meget sterk nasjonal posisjon når det gjelder årsstudier i bedriftsøkonomi og ledelse. Det er imidlertid opplagte store utfordringer med å håndtere så store studentgrupper i et nettbasertstudium.»* (s. 3-4).

Søknadstallene for 2023 viser at UiT har en sterk økning i nettbaserte søkere, og det er derfor særlig viktig å utvikle kvalitetskriterier for nettbasert læringsmiljø og undervisning, og samtidig sikre at et økende antall nettstudenter ved universitetene ikke fører til større utenforskap i samfunnet. Av søkere til UiTs nye nettbaserte bachelor i økonomi og administrasjon ser vi at over 100 søker er i kategorien 25 år og yngre og 20 av disse er enten 19 eller 20 år og dermed å betrakte som førstegangssøkere til

høyere utdanning. For 2023 var det mer enn 2200 førsteprioritetssøkere på HHT sine nettbaserte studier. Samlet over de siste 4-5 årene, utgjør denne studentmassen et unikt datagrunnlag for å kunne utrede og evaluere hvordan en videre utbygging av fleksible og desentraliserte studietilbud kan gjøres på en måte som ivaretar læringsmiljø, studiekvalitet og et tilrettelagt psykososialt miljø som motvirker utenforskap.

I løpet av de årene Handelshøgskolen har drevet med nettbasert undervisning har vi gjort oss mange erfaringer, som også bekreftes i samme periodiske evalueringsrapport referert ovenfor, der den eksternt oppnevnte komiteen skriver at Handelshøgskolen leverer et velfungerende digitalt opplegg som reflekterer en akkumulert kunnskap om handtering av nettbaserte studier (s. 13). For å ta kvalitetsarbeidet videre må vi lage en overordnet forsknings- og utviklingsstrategi for å sikre retning og kvalitet innenfor feltet. Vi erfarer også at for å gå i takt med forventninger i samfunnet rundt oss, må vi bygge robuste strukturer som sørger for at alle fagmiljøer, uavhengig av geografisk tilhørighet, tilegner seg kompetanse på nettundervisning. Dette er imidlertid ikke noe vi betrakter som en «lokal» utfordring for UiT. Tvert imot mener vi det er symptomatisk for sektoren generelt, der vi har spesielle fortrinn for å kunne ta en nasjonal posisjon i utviklingen av økt kunnskap og forståelse for digitale læringsmiljø og kvalitet i desentraliserte utdanningstilbud.

Målet er å utvikle en bedre forståelse av hva kvalitet i nettbasert undervisning skal innebære, og hvordan vi skal klare å levere på dette i en kontekst der konkurransen om nettbaserte studenter ikke bare må forstås i en nasjonal kontekst, men også internasjonalt, der nettstudenter fortjener samme grad av kvalitet i sitt utdanningsløp som campus-studenter. Vi må også sikre at våre tilbud unngår å bygge opp under økt utenforskap i samfunnet, og her vil vi særlig vurdere hvordan vi også kan legge til rette for å muliggjøre studiemiljøer også utenfor allerede etablerte campus. Her vil vi også se på studentsamskipnaden rolle. Studentsamskipnaden skal levere velferdstilbud til alle studenter, men slik forholdene er i dag, treffer eksisterende tilbud i liten grad de studentene som benytter nettstudier. Dette vil vi utrede i samarbeid med Studentsamskipnaden og noen utvalgte kommuner.

### **Kompetansesenter for digitalt læringsmiljø og fleksible utdanninger**

I dette prosjektet bes det om finansiering til oppbygging/styrking av et kompetansesenter for digitalt læringsmiljø og kvalitet i nettbasert utdanning. UiT har i dag en egen enhet (RESULT) som jobber med deler av disse problemstillingen, men i forhold til den utviklingen vi ser nå og de problemstillinger som er trukket frem i søknaden, så er det behov for en større satsing gjennom utvikling av et kompetansesenter med et videre mandat for å sikre en helhetlig og god utvikling gjennom nye digitale læringsarenaer. Utviklingen tenkes gjennomført i flere trinn, og vil ha visjoner og mål som gjør det nødvendig å samarbeide med ulike kompetansmiljøer, som dekker bredden av nettbaserte og fleksible utdanningstilbud, men også de pedagogiske miljøene ved UiT som ILP og Result. Vi vil også knytte til oss referansegruppe fra næringsliv og offentlig forvaltning, men også med kompetanse fra utvalgt kommuner, studiesentre og student-samskipnaden. Det finnes ingen virkemidler til å finansiere en slik viktig satsing og vi ber derfor om finansiering utenfor rammen i 5 år for å bygge denne kompetansen for å sikre at Regjeringens ønskede utvikling kan skje innenfor gode rammer.

**Første trinn:** Omhandler analysearbeid. Her kan man tenke seg ulike tematikker for analyse:

Eksisterende data vi har om tidligere og nåværende nettstudenter. Programdesign og ledelse, kvalitet i undervisning og vurdering, relevanskvalitet, rammekvalitet og læringsutbytte. Bruk av teknologi og infrastruktur og analyse av sammenhenger med de ulike dimensjonene i kvalitetssystemet inn i nettundervisninga, og studentenes opplevelse av undervisningstilbudet, kompetanseutvikling og gjennomføring

**Andre trinn:** Forskning og utvikling basert på analysearbeidet skal man gjennomgå å:

Utvikle mer tilpassede undervisningsformer for nettstudenter og se på muligheter for bedre vurderingsformer tilpasset studentgruppa, samt utvikle pedagogisk kompetanse gjennom ulike kompetansemiljøer og ressurser innen IKT. Utvikle infrastruktur som fasiliteter nettundervisning og gode læringsmiljø og skape nettverk og arenaer for erfaringsoverføring og utvikle beste praksiser

### **Tredje trinn: Etablering av senter for kvalitet i nettbasert utdanning**

Trinn 1 og 2 vil legge til rette for beste praksiser, spredning av kompetanse i alle fagmiljøer, samt gi strategisk retning, som vil danne grunnlag for en konsolidering av et senter med egne ressurser tiltenkt å forvalte, videreutvikle og deling av kompetanse på UiT, men også nasjonalt. Målet er at ressursene i kompetansesenteret skal jobbe i tett samarbeid med fagressursene som tilbyr utdanningene og evt andre.

### **Budsjett**

Det er behov for en prosjektleder, administrativ støtte og minimum 4 faglige årsverk i en periode på 5 år, samt ressurser for å samle fagfolk og referansegrupper. Kompleksiteten i utviklingen av dette prosjektet vil kreve en dedikerte ressurser. I hele prosjektperioden vil det i tillegg være behov for teknisk støtte, både for utvikling av gode digitale løsninger og digitalt undervisningsmaterieell, samt støtte til utprøving. **Totalt er prosjektet beregnet 35 mill.kr for fem år.**

## **Innspill 6: Senter for samisk leksikografi**

Tiltaket støtter opp om UiTs ambisjon om å være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene gjennom bl.a. å videreutvikle kompetanse om og for samiske forhold. Det er videre knyttet til HSL-fakultetets strategiske plan om at "Fakultetet vil ta initiativ til å styrke det samiske perspektivet i utdanning og forskning". Fakultetet ønsker med denne satsingen å bygge opp et senter for samisk leksikografi der det blant annet utarbeides samiske ordbøker, arbeides med samisk terminologi og forskes på det samiske ordforrådet.

For at et språk skal kunne bli brukt som samfunnsbærende språk trengs det et vitenskapelig miljø som kan registrere, arbeide med og utvikle ordforrådet. Samfunnsbærende språk har alle store leksikografiske forskings- og utviklingsmiljø som gjør nettopp dette. For norsk, svensk og finsk finnes det for eksempel leksikografiske forskingsmiljø i Bergen, Göteborg og Helsingfors, som alle sysselsetter et toifra antall leksikografer, terminologer og programmerere. Relevant i vår sammenheng er miljøet i Bergen, med 10 stillinger i leksikografi og en gruppe på 4 programmerere som leksikografen deler med andre deler av det språkfaglige miljøet. Disse leksikografene arbeider med vedlikehold og videreutvikling av 3 ordbøker (Nynorskordboka, Bokmålsordboka, Norsk ordbok).

Etter avslutninga av fornorskingspolitikken er den politiske målsettinga nå at de samiske språkene skal fungere som samfunnsbærende språk. Det at Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansierer utviklingsgruppa Divvun med 7 permanente stillinger med et eksplisitt mål om å utvikle retteprogram og andre språkteknologiske applikasjoner for samiske språk er en direkte konsekvens av denne målsettinga.

Når det gjelder ordforrådet har det ikke vært en tilsvarende satsing. Det finnes ingen enspråklige samiske ordbøker, ingen ordbøker mellom samiske språk, og den eneste større ordboken fra norsk til nordsamisk har ikke noen systematisk gjennomgang av det norske ordforrådet, og gir heller ikke noen fremstilling av hvordan norske konstruksjoner skal bli laget på nordsamisk. Terminologisk arbeid for samiske språk er relativt lite systematisert.

Det strategiske målet er å få en forskings- og utviklingsenhet tilsvarende den for norsk leksikografi i Bergen (jf. <https://www.uib.no/ile/revisjonsprosjektet>).

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<i>Samisk leksikografi</i>			
Arkivref:	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Totalt</b>
Antall stillinger/årsverk	1,0	2,0	3,0	6,0
Arealbehov (m <sup>2</sup> )				
<b>Kostnader</b>				
Lønns- og personalkostnader	750 000	1 500 000	2 250 000	4 500 000
Utstyr/investeringer	50 000	50 000	50 000	150 000
Driftskostnader	50 000	100 000	150 000	300 000
Arealkostnader				-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>850 000</b>	<b>1 650 000</b>	<b>2 450 000</b>	<b>4 950 000</b>
<b>Finansiering</b>				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
<b>Sum finansiering</b>	<b>850 000</b>	<b>1 650 000</b>	<b>2 450 000</b>	<b>4 950 000</b>

## Innspill 7: Fleksibel grunnskolelærerutdanning som et permanent tilbud

I kartlegging gjort av UiT og i Meld. St. 5 (2019-2020) «Levende lokalsamfunn for Fremtiden» vises det til utfordringer knyttet til rekruttering av studenter til lærerutdanningene, samt tilgang til nok kvalifiserte lærere. Skolene i landsdelen er i en vanskelig situasjon fordi det er mangel på kvalifiserte lærere. Særlig gjelder dette for 1.-7. trinn. UiT har et stort ansvar for å utdanne kvalifiserte lærere til vår landsdel, og fakultetet har som mål å utdanne grunnskolelærere i og for regionene, og tilby deler av utdanningen der studentene bor.

HSL-fakultetet har søkt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.) om midler til fleksible studietilbud i grunnskolelærerutdanning (GLU 1-7) og fått tildelt midler for det første kullet. Fakultetet har nå et ønske om å gjøre tilbudet permanent. Målet med disse tilbudene er å nå ut til en bredere målgruppe, gjennom samlingsbaserte tilbud utenfor hovedcampus. En region med særlige utfordringer knyttet til andel ufaglærte lærere og rekruttering av nye lærere er sørlige Troms og nordlige Nordland. For å løse dette på kort og lang sikt ønsker UiT å etablere en ambulerende masterutdanning i GLU.

Det første kullet startet opp i Sør-Troms (studiested Harstad 2022-2028) i august 2022. Det var svært gode søkertall til denne utdanningen (60 førsteprioritetssøkere til 30 studieplasser). Det er også lyst ut opptak for det andre kullet i Midt-Troms (studiested Finnsnes 2023-2029). Nå søkes det om midler til å etablere et permanent tilbud.

En fleksibilisert grunnskolelærerutdanning vil føre til ekstra kostnader selv om vi samkjører digitale tilbud med eksisterende digital undervisning i Alta. Særlig vil de ekstra kostnadene være knyttet til undervisning på samlinger (som ikke kan samkjøres på grunn av geografisk avstand), samt veiledning, vurdering og oppfølging av ekstra studenter. Utgiftene til undervisning på samlinger, veiledning, vurdering og oppfølging vil utgjøre omtrent 75% av utgiftene på et ordinært tilbud de første tre årene, men de to siste årene i studiet vil dette kunne reduseres til rundt 50% fordi studentene blir mer

selvstendige, og fordi vi får utviklet en større portefølje av digital undervisning tilpasset profesjonsstudiet. Kostnadene handler spesifikt om nye ansettelser i pedagogikk, matematikk og norsk. I tillegg vil det være utgifter til reise, praksisoppfølging og prosjektledelse/koordinering. Ekstra totalkostnad for hele løpet på 5 år for ett kull i grunnskolelærerutdanningen utgjør i overkant av 14 millioner kroner. Det vil si en årlig merkostnad per kull på ca. 2,8 millioner. De årlige merkostnadene vil øke for hvert enkelt kull som starter opp, frem til en har fem kull gående hvert år. Deretter vil de årlige merkostnadene være i overkant av 14 millioner kroner.

<b>Kostnadsbudsjett</b>	<i>Fleksibel GLU</i>	
Arkivref:	<b>Årsbudsjett</b>	<b>Totalt 5 år (ett kull)</b>
<b>Kostnader</b>		
Lønns- og personalkostnader	2 290 000	11 450 000
Utstyr/investeringer	70 000	350 000
Driftskostnader	500 000	2 500 000
Arealkostnader*		-
<b>Sum kostnadsbudsjett</b>	<b>2 860 000</b>	<b>14 300 000</b>

<b>Finansiering</b>		
Egenfinansiering - egen enhet		
Egenfinansiering UiT		
Annen finansiering - spesifiser		
<b>Sum finansiering</b>	<b>2 860 000</b>	<b>14 300 000</b>

### **Vedlegg 3: Styrket finansiering av pilotutdanning**

UiT trenger styrket statlig finansiering av bachelorprogrammet i luftfartsfag for fortsatt å kunne drive flygerutdanningen i egen regi og med Bardufoss som fortsatt base for flytreeningen. En alternativ driftsmodell uten styrket statlig finansiering kan bli at den teoretiske delen gjennomføres i Tromsø og at all flytreening gjennomføres av en ekstern, privat flyskole sør i Norge eller i Sverige.

UiT varslet allerede ved oppstarten i 2008 at den statlige finansieringen av pilotutdanningen var svak. Resultatet av dette ble at UiT måtte investere i en noe umoderne flyflåte som medførte høye kostnader knyttet til drivstoff og vedlikehold. Dette har svekket økonomien over mange år. Deler av flyflåten er senere oppgradert, en kostnad som UiT har måtte ta utover den statlige finansieringen som vi har til programmet. Det siste året er situasjonen ytterligere forverret på grunn økte kostnader knyttet til drivstoff og vedlikehold.

For å ta vare på lokal og nasjonal samfunnsnytte av å utdanne piloter i nord, ønsker UiT fortsatt å drifte med:

1. Bardufoss som base for flytreening på 250 timer i lufta og i simulator.
2. Full stab på 17-20 ansatte knyttet til UiTs flyskole på Bardufoss.
3. Lokalt vedlikehold som både UiT og Forsvaret allerede har avtaler med LT-Tech på Bardufoss om.

For å velge denne løsningen trenger UiT en styrket statlig finansiering på 10-12 MNOK per år til bachelorprogrammet i luftfartsfag. Dette vil både sikre den offentlige flyskolen på Bardufoss og gi muligheter til samarbeid med Forsvaret og deres seleksjonsflyging på Bardufoss om teoriundervisningen, felles flåte og felles vedlikehold av en delvis felles flyflåte. UiT har allerede innledet dialog med Forsvaret om dette.

Uten en styrket statlig finansiering på 10-12 MNOK må UiT finne en alternativ og økonomisk bærekraftig driftsmodell. Løsningen kan da bli at den teoretiske delen gjennomføres i Tromsø og at all flytreening gjennomføres av en ekstern, privat flyskole som vi da inngår en avtale med. Dette vil gi økonomisk bærekraft for utdanninga, men også:

1. Delt base for flytreening. I en slik modell vil noe av flytreeningen fortsatt skje på Bardufoss, men hoveddelen vil skje i det området i Sør-Norge - eller Sverige - der den eksterne flyskolen normalt opererer.
2. Sterkt redusert stab på Bardufoss.
3. Mindre lokalt vedlikehold. UiT vil i en slik modell avhende egne fly, slik at de ikke har Bardufoss som base for planlagt vedlikehold. Dette svekker også det samlede flytekniske miljøet på Bardufoss.

## SAKSFRAMLEGG

---

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
26/23

---

### Revidert kommunikasjonsplattform for UiT Norges arktiske universitet 2023 - 2030

#### Innstilling til vedtak:

Universitetsstyret vedtar ny kommunikasjonsplattform for UiT Norges arktiske universitet 2023-2030 med de endringer som kom frem i møte.

#### Bakgrunn:

November 2022 besluttet universitetsstyret i S 33/22 å igangsette arbeidet med videreutvikling av UiTs kommunikasjonspolicy, med særskilt henblikk på å utarbeide en tiltaksplan med tydelige målområder og veivalg for institusjonens samlede kommunikasjonsarbeid i tråd med ambisjonene i ny strategi.

Proessen med utarbeidelse av ny policy har vært gjennomført med bred intern involvering og åpenhet. Dette er gjort gjennom oppretting av arbeidsgrupper sammensatt av både vitenskapelig- og administrative ansatte og på tvers av campus. Dekanene har gitt innspill på aktører til gruppene. Fire arbeidsgrupper har, med utgangspunkt i styrets vedtak, foreslått veivalg og tiltak for følgende områder: strategisk utadrettet kommunikasjon, strategiske flaggskip, innovativ formidling og internkommunikasjon.

Gruppene avleverte sine rapporter i perioden mars 2023 – juni 2023. Utkast til plattform er utarbeidet basert på tematisk kategoriserte innspill fra gruppene og har vært drøftet i dekanmøtet i flere runder og på andre relevante interne samhandlingsarenaer. Det har kommet inn flere og konstruktive og kreative innspill som har bidratt til å skape en godt forankret prosess med forbedring og presiseringer i det endelige forslaget til plattform.

En detaljert plan for organisering av prosessen ble presentert for styret i møte 4. mai og 22. juni.

#### Rektors vurderinger

Rektor oppfatter at plattformen favner innspill fra arbeidsgruppene og tilbakemeldinger som er kommet underveis i prosessen. Med utgangspunkt ambisjonene i strategien til UiT definerer plattformen fem prinsipper, som skal ligge til grunn for prioritering og ressursbruk, samt fire prioriterte områder med tilhørende tiltak. Plattformen skal videre gi rammer for god intern og ekstern kommunikasjon og formidling gjennom tydeliggjøring av ansvar og roller.



Formidling er en lovpålagt oppgave ved universitetet og det legges til grunn at forskere skal formidle sin forskning. Plattformen griper ikke inn i den enkeltes formidlingsoppdrag, men bidrar med strukturerte tiltak og støttefunksjoner for å øke kompetanse og innsats knyttet særlig til innovativ formidling som et prioritert område i UiTs strategi.

Det vil være behov for å gjøre nødvendige justeringer av tiltak i plattformen ved jevnlige mellomrom etter årlige evalueringer. Flere av tiltakene viser også til arbeid under prosess (for eksempel utarbeidelse av veikart for internkommunikasjon og utarbeidelse av ny politikk for studentrekruttering knyttet til porteføljesaken), og det vil være nødvendig å både forankre og utvikle tiltakene videre.

Oppsummert mener rektor at utkast til ny plattform legger et godt grunnlag for måloppnåelse og operasjonalisering av UiTs samlede kommunikasjons- og formidlingsarbeid, i tråd med vedtatt strategi og styrets bestilling i sak 33/22.

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig: Rikke Gürgens Gjærum  
Saksbehandler: Julia Holte Sempler

Vedlegg

1 Kommunikasjonsplattform for UiT Norges arktiske universitet 2023 - 2030

# Kommunikasjonsplattform for UiT Norges arktiske universitet, 2023–2030.

Kommunikasjonsplattformen definerer mål, gir føringer og tydeliggjør ansvar og roller i kommunikasjonsarbeidet. UiTs kommunikasjon og formidling skal være forståelig, åpen og tilgjengelig.

Vår kommunikasjon og formidling skal bidra til å realisere strategien [Eallju – Drivkraft i nord om å](#)

- være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene
- bidra til nyskapende og bærekraftige løsninger på de store samfunnsutfordringene
- være et arnested for utvikling av studenter og ansattes kompetanse og talenter, med mangfold som drivkraft og ressurs.

Med utgangspunkt i disse tre ambisjonene i strategien definerer plattformen fem prinsipper, som skal ligge til grunn for prioritering og ressursbruk, samt fire prioriterte områder med tilhørende tiltak. Plattformen skal videre gi rammer for god intern og ekstern kommunikasjon og formidling gjennom tydeliggjøring av ansvar og roller.

Formidling er en lovpålagt oppgave ved universitetet og det legges til grunn at forskere skal formidle sin forskning. Denne plattformen griper ikke inn i den enkeltes formidlingsoppdrag, men bidrar med strukturerte tiltak og støttefunksjoner for å øke kompetanse og innsats knyttet særlig til innovativ formidling som et prioritert område i UiTs strategi.

## Våre 5 prinsipper

Vår kommunikasjon og formidling skal:

1. bidra til at vi styrker UiT sin posisjon i det nasjonale og internasjonale mediebildet, spesielt innen spørsmål knyttet til Arktis og nordområdene
2. bidra til at våre fagfolk og deres kompetanse oppfattes som aktuell og relevant og blir brukt til å løse de store samfunnsutfordringene
3. bidra til godt ytringsklima, en opplyst samfunnsdebatt og styrke et mangfold av ulike røster og kritiske perspektiver
4. synliggjøre vår kunnskap om Sápmi og dens betydning for en bærekraftig samfunnsutvikling
5. være tilpasset de ulike målgruppene, gjøres tilgjengelig gjennom effektive kanaler samt bidra til rekruttering og et godt arbeids- og studiemiljø

## Våre 4 prioriterte områder

### 1. Formidling av kunnskap og forskningsresultater

Vi gjør forskningen og fagkompetansen ved UiT tilgjengelig, relevant og aktuell ved bruk av et bredt spekter av formidlingsformer og kommunikasjonskanaler. Opplæring av ansatte står sentralt og må sees i forhold til behovet for kompetanse innen formidling i ulike karrierefaser. Våre ansatte skal settes i stand til å nå ut på sentrale samfunnsarenaer. Opplæring i ytringskultur og ytringsfrihet skal prioriteres.

#### *Tiltak:*

1. Videreutvikle og koordinere kursporteføljen innen formidling for ansatte ved å:
  - a. videreutvikle felles obligatorisk kurs i formidling for alle Ph.d. studenter
  - b. arrangere formidlingstrening hvert år på hovedcampusene for ansatte
  - c. sørge for at kommunikasjon og formidling, både internt og eksternt, er tema på UiTs lederprogram
2. Videreutvikle insentivordninger for formidling gjennom å:
  - a. synliggjøre formidlingsaktivitet i medarbeider- og utviklingsplaner
  - b. utrede en meritteringsordning for innovativ formidling som henter inspirasjon fra meritteringsordningen innen utdanning
  - c. videreutvikle UiTs verktøykasse for formidling gjennom blant annet NORCAM for meritterende formidlingsarbeid
  - d. utvikle UiT Talent programmet for formidling knyttet til prosjekter med ekstern finansiering
3. Benytte etablerte strategiske møtearenaer, som dekanmøtet, for å videreutvikle og forankre det strategiske kommunikasjons- og formidlingsarbeidet
4. Etablere et forum for innovativ formidling ved å:

- a. samle ressurspersoner innen nyskapende formidling som kan fungere som en mentorgruppe
- b. koble forskere som ønsker å teste ut nye måter å formidle på til en mentorordning
- c. samle innovative formidlingstiltak som er testet ut i UiTs verktøykasse for formidling og distribuere dem åpent

## 2. Strategisk kommunikasjon

Vi tar del i samfunnsdebatten gjennom å være til stede på viktige debattarenaer, i riksmidier, for beslutningstakere i politikk, for arbeidslivet og samfunnet rundt oss. UiTs vitenskapelig ansatte skal være foretrukne samarbeidspartnere i eksternt finansierte prosjekter, som innledere på aktuelle arenaer og som eksperter i nasjonale og internasjonale komiteer, utvalg og medier.

### *Tiltak:*

1. **Posisjonere og øke synligheten til UiT i nasjonale og internasjonale medier gjennom å:**
  - a. følge samfunnsdebatten tett og bidra til at UiT er i front i det offentlige ordskiftet, gjennom kronikker, deltakelse på sentrale arenaer og som kilder i nyhetssaker regionalt, nasjonalt og internasjonalt
  - b. strategisk posisjonere og selge inn saker fra kjernevirksomheten som treffer tidsånden, mediebildet og den politiske diskursen
  - c. videreutvikle ekspertlisten
  - d. gi formidlings- og medietrening til utvalgte eksperter innen prioriterte tema, for å gjøre dem i stand til å posisjonere seg til å få ekstern finansiering
  - e. utarbeide egne retningslinjer for mediekontakt for ledere
  - f. drive medietrening av den utvidede universitetsledelsen hvert år
2. **Benytte arrangementer som strategisk posisjonering og synliggjøring:**
  - a. utarbeide årshjul for utvalgte anledninger og arrangement for posisjonering og profesjonalisering av deltakelse
  - b. utvikle arrangement på sentrale arenaer som kan bidra til synlighet nasjonalt og internasjonalt om Arktis og nordområdene
  - c. flagge noen få større event som strategiske fyrtårn hvert år og vurdere hvilke samarbeidsavtaler som skal utvikles og knyttes opp mot disse fyrtårnene
  - d. bruke museet og universitetsbiblioteket aktivt som publikumsarena for UiT

## 3. Rekruttering, posisjoner og markedsføring

UiT skal være både et attraktivt studiested og en engasjerende arbeidsgiver, som konkurrerer på nasjonalt og internasjonalt nivå, men også dyrker regional egenart som flercampusuniversitet.

### *Tiltak:*

1. **Utarbeide og implementere nye strategier for markedsføring samt student- og ansattrekruttering**
  - a. nedsette en arbeidsgruppe for studentrekruttering og markedsføring med formål å oppdatere og implementere ny politikk for student- og ansattrekruttering som tar hensyn til endret demografi, en mer sammensatt studentmasse, arbeidslivets kompetansebehov og UiT sin flercampusstruktur
2. **Benytte relevant kunnskapsgrunnlag, som nasjonale omdømmeundersøkelser og medierapport for måling og iverksetting av eventuelle tiltak**

## 4. Internkommunikasjon og samhandling

Vi bygger fellesskap, identitet, kultur og omdømme og sikrer god informasjonsflyt om virksomheten som et mangfoldig flercampusuniversitet.

### *Tiltak:*

1. **Styrke og forbedre kommunikasjon med studenter og ansatte gjennom:**
  - a. implementering av enkelte tiltak foreslått i nytt veikart for internkommunikasjon
2. **Utvikle og optimalisere bruk av UiTs fagressurser innenfor kommunikasjon, markedsføring, rekruttering og formidling ved å:**
  - a. etablere gode samhandlingsarenaer for de nevnte fagressurser på tvers av organisasjonene for å sikre god koordinering, ansvarsdeling, erfaringsutveksling og kompetansebygging
  - b. videreutvikle godt samarbeid mellom ansatte som har ansvar for større arrangementer ved sine campus, for å skape synergier og utnytte ressursene på en bedre måte enn i dag
3. **Sikre opplæring og trening i beredskap og krisekommunikasjon for Sentral beredskapsgruppe og ledere av Lokal beredskapsgruppe.**

## Ansvar og roller:

[Statens kommunikasjonspolitikk](#) slår fast at kommunikasjonsansvaret følger saksansvaret, både for ledere og medarbeidere – også kalt linjeprinsippet. For UiT betyr dette:

- **Universitetsledelsen** ved rektor har det overordnede ansvaret for all virksomhet ved UiT, herunder også intern- og ekstern kommunikasjon og kommunikasjon under krise. Som hovedregel er det universitets øverste ledelse, representert ved hele rektoratet, som uttaler seg på vegne av institusjonen.
- **Ledere** ved fakulteter, institutter, sentre, fellesadministrasjonen og andre enheter har ansvar for enhetens daglige kommunikasjon internt og eksternt.
- **Forskere og vitenskapelige ansatte** har både plikt til, og ansvar for, å formidle egen forskning og kunnskap fra eget fagområde - noe som inngår i FoU-tiden til den enkelte.
- **Alle medarbeidere** har et selvstendig ansvar for å følge med på informasjon som blir gitt i offisielle kanaler ved UiT, og dele kunnskap og informasjon med kolleger, studenter og faglige nettverk.
- **Seksjon for kommunikasjon** har det overordnede faglige ansvaret for utvikling og iverksetting av retningslinjene for kommunikasjon. Seksjonen er en pådriver for godt kommunikasjonsarbeid ved UiT og har et overordnet utviklingsansvar for universitetets kommunikasjonskanaler. Seksjonen har ansvar for den strategiske nyhets- og forskningsformidlingen. Seksjonen gir kommunikasjonsstøtte til universitetsledelsen og øvrig ledelse. Kurs, opplæring og rådgivning til universitetets enheter og bistand i beredskapssituasjoner er en del av seksjonens ansvar- og arbeidsområde.
- **Kommunikasjons- og formidlingsmedarbeidere ved fakultet/enheter, institutt og forskningsgrupper** jobber tett på fagmiljøene. De jobber blant annet med forskningskommunikasjon, arrangement som Forskningsdagene, disputaser og skolebesøk, profilering av studietilbud, internkommunikasjon, kommunikasjonsrådgivning og lederstøtte.
- **Koordinering og samkjøring:** Kommunikasjonsarbeidet er en integrert del av daglig drift ved UiT, og kommunikasjonsmedarbeidere på fakultet og institutt skal inngå i fleksible kommunikasjonsteam med ansatte i Seksjon for kommunikasjon, for å sikre samkjøring og synergier på tvers og langs i organisasjonen. Dette koordineres fra Seksjon for kommunikasjon, men utvikles i samarbeid med fakultet og institutt.

## Språk:

Valg av språk i all kommunikasjon ved UiT skal gjøres ut fra hva som er formålstjenlig for målgruppa og i tråd med de språkpolitiske retningslinjene ved UiT. Både nynorsk og bokmål skal brukes i samsvar med språkloven.

## Øvrig rammeverk som ligger til grunn for kommunikasjonsarbeidet ved UiT:

- [Statens kommunikasjonspolitikk](#)
- [Plattform for ledelse i staten](#)
- [Universitets- og høyskoleloven](#)
- [Offentlighetsloven](#)
- [Forvaltningsloven](#)
- [Målloven](#)
- [Regler for universell utforming](#)

## SAKSFRAMLEGG

---

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
27/23

---

### Behandling av læringsmiljøutvalgets årsrapport for studieåret 2022/2023

#### Innstilling til vedtak:

1. Læringsmiljøutvalgets årsrapport for studieåret 2022/2023 godkjennes.

#### Bakgrunn:

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved UiT rapporterer hvert år om arbeidet sitt til universitetsstyret. LMU er det eneste utvalg ved UiT, der ansatte og studenter har like mange representanter hver. Dette skal sikre studentenes medbestemmelse om saker som gjelder læringsmiljøet. Leder for LMU velges for et år, vekselvis blant ansatte- og studentrepresentanter. LMU skal legge til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre studentvelferden ved UiT.

Fokusområder i studieåret 2022/2023 har vært

- utfordringer med studentengasjement og studentfrivillighet
- revisjon av læringsmiljøhåndboken
- faglig og sosial integrering av nye studenter
- oppfølging av funn fra SHoT-undersøkelsen og Studiebarometeret
- oppfølging av merknader om læringsmiljøet i NOKUTs tilsynsrapport

Den vedlagte rapporten ble behandlet i vårsemesterets siste LMU-møte 10. mai 2023, og enstemmig vedtatt.

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig: Julia Holte Sempler  
Saksbehandler: Verena Woltering

1 Årsrapport LMU 2022/2023



## Årsrapport 2023

Læringsmiljøutvalget ved UiT Norges arktiske universitet  
– studieåret 2022/2023

## Innhold

1	Læringsmiljøutvalgets mandat og sammensetting .....	2
1.1	Læringsmiljøutvalgets medlemmer 2022/2023 .....	2
2	Saker i studieåret 2022/2023 .....	4
2.1	Møteaktivitet.....	4
2.2	Oppfølging av implementering av handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved UiT 2021-2024 .....	5
2.3	Læringsmiljøhåndbok for studenter.....	6
2.4	Studentengasjement .....	6
2.5	Studiestart .....	8
3	NOKUT-tilsynet 2022.....	9
4	Oppfølgingstiltak.....	10

# 1 Læringsmiljøutvalgets mandat og sammensetting

Det er lovpålagt at alle institusjoner skal ha minst ett læringsmiljøutvalg, jf. [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) § 4-3](#). Læringsmiljøutvalget (LMU) skal bidra til at bestemmelsene om læringsmiljøet blir fulgt, og sikre studentenes medvirkning i prosessene. Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring.

Læringsmiljøutvalget ved UiT har følgende mandat og skal:

- bidra til at første og andre ledd i lov om universiteter og høyskoler § 4-3 blir gjennomført
- delta i planleggingen av tiltak for å sikre og videreutvikle kvaliteten i læringsmiljøet og i studiene samt følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet, velferd og læringssituasjon
- følge opp UiTs arbeid med Handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved UiT
- avgi årsrapport om sitt arbeid med læringsmiljøet til universitetsstyret

Leder av LMU og sekretariatet skal påse at rektoratet er orientert om læringsmiljøutvalgets arbeid.

Utvalget velger hvert studieår leder, vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter. I studieåret 2022/2023 har en studentrepresentant vært leder av LMU. Ved UiT består LMU av 12 representanter, seks studenter og seks ansatte.

## 1.1 Læringsmiljøutvalgets medlemmer 2022/2023

**Studentmedlemmer:**

- Victor Zimmer, Fakultet for naturvitenskap og teknologi, campus Tromsø.
- Fredrik Askim, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, campus Tromsø.



- Silje Heløe Kjær-Olsen, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, campus Tromsø
- Malin Louise Nyhagen, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, campus Alta
- Madelen Garnes, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, campus Narvik
- Rune Witon Olsen, Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, campus Harstad
- Robin Johansen, Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (vara)

Victor Zimmer har vært leder for Læringsmiljøutvalget studieåret 2022/2023.

#### **Ansattmedlemmer:**

- Cecilie Andreassen, seniorrådgiver ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi, campus Tromsø
- Heidi Adolfsen, avdelingsdirektør ved Avdeling for forskning, utdanning og formidling
- Torun Jansen, studieleder ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, campus Alta
- John McNicol, prodekan utdanning ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, campus Tromsø
- Terje Øien Thomsen, førstelektor ved Det helsevitenskapelige fakultet, campus Harstad
- Bjørn Christian Nilsen, førstelektor ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, campus Narvik
- Astrid Gramstad, prodekan utdanning ved Det helsevitenskapelige fakultet (vara)
- Kjersti Dahle, seksjonsleder Seksjon for studieadministrasjon, Avdeling for forskning, utdanning og formidling (vara)

#### **Følgende har hatt observatørstatus:**

- Norges arktiske studentsamskipnad, ved leder for studenthelse Eline Stenseth
- Studentombudet, ved Torill Varberg
- Avdeling for bygg og eiendom, ved avdelingsdirektør Erland Loso

- Universitetsbiblioteket, ved seksjonssjef Mariann Cesilie Løkse
- Studentparlamentet, ved Robin Johansen
- Arbeidsmiljøutvalget, ved Andreas Holm Bakke

Seniorrådgiver Verena Woltering i Avdeling for forskning, utdanning og formidling har hatt sekretariatsansvaret.

I tidligere rapporter ble studentrepresentantenes engasjement omtalt som svak. Dette har bedret seg merkbart.

## 2 Saker i studieåret 2022/2023

### 2.1 Møteaktivitet

LMU har hatt to møter i høstsemesteret, der første møtet ble brukt som en introduksjon i arbeidet med læringsmiljøet, og der LMU har spilt inn tema de ønsker å se nærmere på i løpet av studieåret. Det ble også valgt ny leder for LMU for inneværende studieåret. I andre møtet ble funn fra [Studentenes helse- og trivselsundersøkelse \(SHoT\)](#) presentert, og i dette møte slo LMU fast behovet for et ytterlig LMU-møte om våren for å sette rammer for neste studiestart. Dermed ble det avholdt fire møter i vårsemesteret, istedenfor tre møter, som er vanlig.

LMU har i studieåret 2022/2023 hatt møte disse dager:

Dato	Tema
28. september 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Innlegg av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (tidligere Universell) om læringsmiljø og individuell tilrettelegging</li> <li>• Gjennomgang i medlemmenes motivasjon for arbeidet</li> <li>• Valg av ny leder</li> </ul>
30. november 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Presentasjon av SHoT-undersøkelsen</li> <li>• Revisjon av læringsmiljøhåndboken for studenter</li> <li>• Planlegging av møter i vårsemesteret 2023</li> </ul>

01. februar 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utfordringer med studentengasjement ved UiT</li> <li>• Presentasjon av «Studentliv ved Samskipnaden»</li> </ul>
01. mars 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Presentasjon av funn fra Studiebarometeret</li> <li>• Presentasjon av forskningsprosjektet «Sunne valg» ved Institutt for samfunnsmedisin</li> </ul>
12. april 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forslag til studiestart 2023/2024 for å integrere nye studenter faglig og sosialt</li> </ul>
10. mai 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>• LMUs årsrapport</li> </ul>

En gang per studieår skal det gjennomføres campusbesøk ved en campus utenfor Tromsø, der leder og sekretær til LMU, sammen med LMU-medlemmer som har sin tilhørighet ved denne campus, møter campusledelsen. Ved overgangen til nytt økonomisystem har LMU mistet sitt budsjett, og har enda ikke fått det tilbake. Det ble derfor i dette studieår ikke gjennomført campusbesøk, da det var ingen midler til å dekke reisekostnadene. Campusbesøkene ønskes å tas opp igjen så fort som mulig.

## 2.2 Oppfølging av implementering av handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved UiT 2021-2024

[Handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved UiT 2021 – 2024](#) fastsetter tiltak fordelt på fem fokusområder til oppfølging innen 2024. I handlingsplanen tildeles ansvaret for arbeidet med universell utforming og individuell tilrettelegging til alle avdelinger i organisasjonen.

Seksjon for forskning og utdanningskvalitet (SEFU) har i våren 2023 etablert et nytt forum for tilrettelegging i samarbeid med fakultetene. Formål med forumet er å dele erfaringer, gi hverandre opplæring, og sikre studentenes likbehandling ved alle fakultetene. Forumet har så langt hatt to møter, der det ved første møte ble brukt mest tid på å avklare forventninger og behov til forumet. Forumet får støtte fra en jurist ved Seksjon for studieadministrative tjenester (SSA). Det er også ønskelig å få representanter fra IT-avdelingen (ITA) og Avdeling

for bygg og eiendom (BEA) inn i forumet. Det overordnede mål er å redusere behov for individuell tilrettelegging idet det legges mer vekt på universell utforming. For dette trengs det hjelp fra andre avdelinger for å identifisere områder som kan være aktuell for universell utforming.

## **2.3 Læringsmiljøhåndbok for studenter**

UiTs læringsmiljøhåndbok for studenter ble vedtatt av LMU 18.11.2008. Siden har UiT fusjonert med Høgskolene i Tromsø (2009), Finnmark (2013), Harstad og Narvik (2016). Også studiehverdagen og undervisningen har gjennomgått store endringer grunnet den tekniske utviklingen og pandemien. Både med henblikk til innhold og format er læringsmiljøhåndboken utdatert.

Utfyllende og lett tilgjengelig informasjon om sentrale og lokale bestemmelser, organisering og ansvarsfordeling er essensiell for at studentene skal trives i studiehverdagen. Mye av denne informasjonen er allerede tilgjengelig for studentene på nettsiden «Min side».

Læringsmiljøhåndboken mangler informasjon om det digitale og pedagogiske læringsmiljø og HMS. Denne informasjonen kan lett tilføyes.

Det anses dog som mer hensiktsmessig å gjøre informasjonen tilgjengelig på nett istedenfor å lage en ny læringsmiljøhåndbok. Det er bestilt en ny nettside om læringsmiljø, som vil være tilgjengelig på studentenes «Min side». Arbeidet forventes ferdigstilt innen utgangen av juni. Skulle det vise seg nettsidene ikke vil kunne erstatte læringsmiljøhåndboken, så vil det utarbeides en ny version.

## **2.4 Studentengasjement**

Studentenes medvirkning er av stor betydning sett både fra et faglig og sosialt perspektiv.

Videre er studentenes representasjon i styrer, råd og utvalg lovpålagt, jf. [Universitets- og høyskoleloven §4-4](#). Dette er grunnlaget for at studenter skal ha minst 20 % av medlemmene i

«kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet», som for eksempel universitetsstyret, fakultetsstyrer, instituttråd eller strategisk utdanningsutvalg.

Vervet som kulltillitsvalgt ved utdanningen kan anses som inngangsport til disse verv, da det er lav terskel til å bli valgt, og studentenes representanter til styrer, råd og utvalg velges som regel fra denne gruppen. Vervet som kulltillitsvalgt er ulønnet, mens studenter i styrer mottar honorar etter Statens personalhåndbokens satser. Deltakelse i råd og utvalg kompenseres med studentlønn (lt. 35).

Studentutvalgene og studentparlamentet opplever det som utfordrende å rekruttere studenter til verv. Særlig etter pandemien har dette blitt vanskeligere, da nye studenter selv ikke har opplevd hva studentmedvirkning betyr og i hvilket omfang det kan bidra til trivsel på campus. Andre mulige grunn er lite kjennskap til vervets ansvarsområder og arbeidsbelastningen. Per i dag finnes det ingen oversikt over studentvervene, deres arbeidsoppgaver, estimert tidsbruk og honorar. En nettside med denne informasjonen er under utarbeidelse. Fakultetene trekker fram den antatte arbeidsmengden som hinder for å ta på seg verv, da studenter i stor grad må jobbe ved siden av sine utdanninger og har derfor lite tid til rådighet. I noen tilfeller har tillitsvalgte studenter også fått for mye ansvar i klage- og konfliktsaker, idet deres verv ble forvekslet med den tillitsvalgte har i fagforerlinger.

Etter dialogmøter med studenter, fakulteter og samskipnaden har SEFU tydeligere definert hva kulltillitsvalgte studenters ansvaret er, og lagt en plan for en felles kulltillitsvalgtskolering ved UiT. Studentene vil gis en innføring i sine roller og ansvarsområder, samt opplæring i oppgavene som inngår i vervet. Hensikten er å sikre at alle studenter får den samme opplæringen og gi dem mer trygghet i å utøve vervet. Rollen som kulltillitsvalgt vil presiseres i UiTs kvalitetssystem for utdanning, og instituttene skal legge til rette for en kvalitetsdialog med kulltillitsvalgte studenter. Planen for en felles kulltillitsvalgtskolering ble godkjent i Det strategiske utdanningsutvalg (SUV) 28. april 2023.

SEFU har i høsten 2022 etablert månedlige dialogmøter med samskipnaden og studentparlamentet for å diskutere felles utfordringer og for å holde hverandre orientert om arbeidet med læringsmiljø på tvers av organisasjonene. Dialogmøtene har ført til bedre kjennskap til hverandres arbeid og har forbedret samarbeidet.

## 2.5 Studiestart

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) gjennomføres hvert 4. år av folkehelseinstituttet. Undersøkelsen skal gi innsikt i hvordan studentene har det, og hvordan velferdstilbudet kan forbedres. Da funn fra undersøkelsen ble presentert i LMU-møte i november ble følgende tema trukket fram:

- Studiebyen/-stedet
- Mottakelse ved studieprogrammet
- Trivsel med undervisningen
- Fysisk og psykisk helse
- Ensomhet
- Mobbing og trakassering
- Alkoholbruk

Av disse tema ble det viet mest oppmerksomhet til helse, ensomhet og alkoholbruk. LMU uttrykte bekymring for flere funn i undersøkelsen, og var samstemt i beslutningen om å se nærmere på disse problemstillinger. Det ble derfor satt opp et ekstra møte i vårsemesteret for å drøfte hvordan semesterstarten kan legges opp, slik at studentene opplever felleskap blant medstudentene og faglig tilhørighet.

LMU har fattet vedtak som involverer alle nivåer i oppfølgingen:

- Nivå 1 (universitetet):
  - UiT bør forbedre koordineringen av studiestarten, og ha i større grad en tydelig felles plan.
  - UiT bør ha arrangementer under studiestart med fokus på å lære nye studenter å være student. Forelesere bør bidra som autoritet med informasjon, samt sette forventningene.
  - UiT bør dekke kostnadene for å sende fadderstyrene fra hver campus på "Nasjonalt Fadderseminar" i regi av Lykkepromillen i Trondheim.
  - Det bør settes ned en arbeidsgruppe bestående av UiT, samskipnaden og studentene som profesjonaliserer fadderopplæringen.

- Nivå 2 (fakultetene/campusene):
  - Fakultets-/campusledelsen bør i løpet av vårsemesteret arrangere et møte med fakultetets fadderstyre og studentutvalg for en felles forståelse om planer for semesterstarten.
  - Studenter rapporterer om en god opplevelse av å bli ringt i forkant av studiestart når man er ny student. Dette tiltak bør utvides der det er mulig.
- Nivå 3 (instituttene):
  - Instituttledelsen bør i løpet av våren møte linjeforeningene ved instituttet for felles forståelse om planer for semesterstarten.
  - Studieprogrammene bør ha en plan for campusvandring som fadderne/mentorene kan følge, denne bør inkludere f.eks. UB, Studentrådgevinga, o.l.
- Nivå 2 og/eller 3:
  - Det bør eksistere en støtteordning spesifikt for arrangementer under studiestarten, enten hos fakultetet eller instituttet. Dette er viktig ettersom studentforeningene ikke bør oppleve at de må prioritere midler bort fra arrangementer og aktivitet resten av året for å bidra under studiestarten.

### 3 NOKUT-tilsynet 2022

Høsten 2022 har NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) ført tilsyn med UiTs systematiske kvalitetsarbeid innen utdanning. Den overordnede vurderingen er at kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5): *Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.* er oppfylt. NOKUT vurderer det slik at læringsmiljøet inngår som en del i kvalitetssystemet, under kvalitetsområdet «rammekvalitet». Arbeidet dekker alle dimensjoner av læringsmiljøet, og er tilstrekkelig dokumentert. Likevel poengterer NOKUT at UiT med fordel kunne jobbe mer systematisk med læringsmiljøet.

Den detaljerte vurderingen nevner følgende områder:

- *Strategisk forankring*

LMU har representanter fra alle fire campus ved UiT, og dette omtales positivt av NOKUT, da dette bidrar til forankring av arbeidet ved studiestedene. Det virker dog tilfeldig hvilke saker meldes inn til LMU. NOKUT anbefaler LMU å ha et mer overordnet blikk og en tydeligere strategisk forankring. Det er også uklart hvilken rolle LMU har mot andre organer ved UiT i arbeidet med læringsmiljøet.

- *Kvalitetssystem*

Det kommer ikke fram i kvalitetssystemet hvordan UiT sikrer at alle sider ved læringsmiljøet er dekket. Dette også med henblikk til at det digitale og pedagogiske læringsmiljøet ikke nevnes i kvalitetssystemet.

NOKUT kritiserer også at «si ifra!»-systemet er kun tilgjengelig på norsk, og er ukjent for mange studenter.

- *Studieprogramleder*

Studieprogramledernes rolle er forankret i kvalitetssystemet med et særskilt ansvar for utvikling av læringsmiljøet. NOKUT er bekymret for at studieprogramledere har fått for stort ansvar for studentenes læringsmiljø, da denne rollen i de fleste tilfeller utgjør 20 – 50 %, og oppfølgingen av alle læringsmiljøområder i tillegg til andre arbeidsoppgaver innen studieprogramledelse er et kapasitetsproblem.

NOKUT ser positiv på at læringsmiljøets ulike dimensjoner kan inngå i studieprogrammets utviklingsplaner, men stiller seg kritisk til at studieprogramlederen bestemme hvilke dimensjoner det fokuseres på, da det ikke finnes tydelige mekanismer som sikrer at alle dimensjoner av læringsmiljøet ivaretas.

## **4 Oppfølgingstiltak**

LMU har i sitt møte 10. mai 2023 fattet følgende tiltak:

- LMU vil lage en møteplan for studieåret 2023/2024 ved sitt første møte i det nye studieåret, da tematiske oppsett øker engasjement i møtene.



- LMU skal synliggjøres mer i organisasjonen gjennom f.eks. presiseringer av utvalgets rolle og ansvar i UiTs kvalitetssystem for utdanning.
- LMU (representert gjennom enten leder eller sekretær) vil delta aktivt i møter angående semesterstarten.
- LMU vil følge opp Handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved UiT 2021 – 2024, og planlegge dens revisjon.

Tromsø, 29. mai 2023

Victor Zimmer  
Leder for Læringsmiljøutvalget

Verena Woltering, seniorrådgiver  
Sekretær for Læringsmiljøutvalget



## **Orienteringssaker**

**OS 18/23 Orientering om årsrapport fra studentombudet for 2021/2022 og  
2022/2023 2023/60948**

## ORIENTERINGSSAK

---

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
18/23

---

### **Årsrapport fra studentombudet for 2021/2022 og 2022/2023**

I denne saken orienteres Universitetsstyret om studentombudets årsrapport for 2021/2022 og 2022/2023. Årsrapporten er skrevet i henhold til studentombudets mandat og rapporten er offentlig. Årsrapporten fremlegges universitetsstyret som orienteringssak og er ment å gi universitetet en oversikt over studentombudets virksomhet. Siden studentombudet ikke var tilgjengelig over en lengre periode i studieåret 2022, inneholder innneværende rapport oversikt for begge studieår.

På bakgrunn av den saksmengden som rapporten bygger på, ønsker studentombudet å belyse tre utvalgte tema, herunder (i) studenters krav til tilgang på et studentombud, (ii) studenters medvirkning i kvalitetssikring av utdanningene og (iii) studenters rettssikkerhet i praksis. Temaene er nærmere beskrevet i rapportens kapittel 3.

Studentombud Torill Varberg vil være tilstede under styremøtet og tilgjengelig for å svare på spørsmål. Rapporten følges opp med fakultetene i etterkant av orienteringen for universitetsstyret.

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig:

Saksbehandler: Julia Holte Sempler

Vedlegg

1    Årsrapport fra studentombudet for 2021/2022 og 2022/2023



# Årsrapport for 2021/2022 og 2022/2023

Studentombud Torill Varberg



# Studentombudet

## INNHold

---

INNHold.....	1
FORORD FRA STUDENTOMBUDET .....	2
1. OM STUDENTOMBUDET VED UIT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET .....	3
2. SAKER.....	4
2.1. Generelt om saksomfanget i perioden.....	4
2.2. Saker fordelt på fakultet .....	5
2.3. Saker fordelt på saksområder .....	6
3. UTVALGTE EMNER MED INNSPILL TIL UNIVERSITETET .....	9
3.1 Studentenes krav til tilgang til et studentombud.....	10
3.2 Studentenes medvirkning til kvalitetssikring av utdanningene .....	10
3.3 Studentenes rettssikkerhet i praksis.....	11
Vedlegg 1 .....	12
Vedlegg 2.....	13

## FORORD FRA STUDENTOMBUDET

---

Rapporten er skrevet i henhold til studentombudets mandat og er offentlig. Årsrapporten fremlegges universitetsstyret som orienteringssak og er ment å gi en oversikt over studentombudets virksomhet.<sup>1</sup>

Etter ønske fra ledelsen legges årsrapporten frem for styret på begynnelsen av høstsemesteret. Av hensyn til tidspunktet for orientering rapporteres det per studieår, noe som medfører at denne rapporten inneholder en oversikt over saker for studieåret 2021/2022 og 2022/2023.

Siden studentombudet ikke var tilgjengelig over en lengre periode i studieåret 2022, inneholder innværende rapport oversikt for begge studieår. Dette medfører at samlet statistikk over registrerte saker per fakultet og saker fordelt på saksområder legges helhetlig frem, se kapittel 2. Som vanlig vil studentombudet benytte statistikken og sakenes art til å påpeke eventuelle svakheter i system, og på den måten bidra med kvalitetssikring og ivaretagelse av studentenes rettigheter. I den forbindelse påpekes det at perioden har vært preget av svakheter ved studentombudsordningen, men også pandemiens etterdønninger, og det fremlagte materialet må derfor leses med omhu.

På bakgrunn av den saksmengden som rapporten bygger på, ønsker studentombudet å belyse tre utvalgte tema, se kapittel 3. Det siste års utfordringer har gjort det vanskelig å påpeke de større prinsipielle problemstillingene, blant annet fordi det er mange saker og henvendelser fra noen få utdanninger. Likevel håper undertegnede at rektor påser at denne rapport følges opp i organisasjonen og at relevante tiltak iverksettes der det er nødvendig. Studentombudet bidrar gjerne i denne prosessen der det ansees hensiktsmessig.

Tromsø, august 2023

Torill Varberg

Studentombud ved UiT Norges arktiske universitet

---

<sup>1</sup> Mandat for Studentombudet ved UiT, punkt 4.

## 1. OM STUDENTOMBUDET VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET

---

UiT Norges arktiske universitet vedtok å opprette ordningen med studentombud fra og med høsten 2015, og studentene har hatt tilgang til et studentombud i åtte år.

*Studentombudet skal bidra til å trygge rettssikkerheten til studentene ved institusjonen.<sup>2</sup>*

Den 1. august 2019 ble ordningen lovfestet i [universitets- og høyskoleloven § 4-17](#), hvor styret pålegges å sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud. Hovedformålet med studentombudet er å sikre at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Dette gjøres fortrinnsvis ved at studentombudet gir studenter råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon. Videre påser ombudet at saker som omhandler studenter blir rettmessig behandlet og søker å løse disse hensiktsmessig og effektivt på lavest mulig nivå i organisasjonen innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

*Studentombudet skal gi studenter råd og bistand i saker knyttet til deres studiesituasjon og bidra til at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling av institusjonen.<sup>3</sup>*

Studentombudet er en uavhengig instans med eget mandat, se vedlegg 2 ([sak S 4/21](#)). Uavhengigheten medfører at ombudet ikke kan instrueres i sitt virke, jfr. uhl § 4-17 (2) annet punktum. Organisatorisk er derfor studentombudet plassert sammen med personvernombudet under universitetsledelsens stabsdirektør.

Studentombudet er videre en nøytral instans. Dette medfører at ombudet ikke tar side i en sak eller representerer enkeltstudenter overfor universitetet. Studentombudet har heller ikke myndighet til å avgjøre saker, og er ikke en klage- eller ankeinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved UiT.

---

<sup>2</sup> Mandat for studentombudet ved UiT nr 2.

<sup>3</sup> Mandat for studentombudet ved UiT nr 3 første ledd.



## 2. SAKER

### 2.1. Generelt om saksomfanget i perioden

I perioden fra 1. juli 2021 til 31. juni 2023 registrerte studentombudet 1012 henvendelser. Av disse fikk 427 henvendelser bistand og/eller oppfølging av studentombudet, og omtales derfor i det følgende som saker. Av de resterende 555 ble 548 henvist til andre enheter ved UiT, mens 37 henvendelser ble avvist/bortvist.



*Figur 1 Innkomne henvendelser i rapporteringsperioden*

Som figuren viser, ble 54 % av alle studenter som tok kontakt med studentombudet henvist til andre enheter ved universitetet. Sammenlignet med forrige rapporteringsperiode kan dette synes som en nedgang; i studieåret 20/21 ble 57 % henvist. Men av disse utgjorde 4 av 5 koronaspesifikke problemstillinger, noe som ikke er tilfelle for de fremlagte tall, som dermed viser en større økning fra tidligere år. Flere av henvisningene skyldtes at henvendelsen falt inn under informasjons- og veiledningsplikten til universitetet. Men i all hovedsak skyldes det økende antall henvisninger at studentombudet ikke var tilgjengelig over en lengre periode. Det vil knyttes noen kommentarer til dette i [kapittel 3.1](#).

Hva angår sakenes kompleksitet ligger de på tilsvarende nivå som tidligere år, men det er registrert flere saker enn tidligere hvor det av hensyn til sakens art og studentens behov har vært nødvendig med tettere oppfølging. Som for tidligere år fremkommer det at studentene ofte har forsøkt å løse saken sin selv, men både saksbehandlingsfeil og/eller uklar/manglende informasjon kan være årsaker til at studentene ikke klarer å håndtere situasjonen sin uten veiledning.

I figur 2 er det forsøkt å illustrere utfallet av de innkomne sakene. Tallmaterialet er ikke helt korrekt på grunn av den forenklete fremstillingen, for eksempel kan det i en skikkethetssak være feil i den løpende vurderingen og i prosessen hvor det meldes tvil, mens det under den særskilte vurderingen bare er behov for en bistandsperson som studenten kan diskutere saken med. Poenget med figuren er å vise at det i over halvparten av sakene ikke foreligger feil/feil som studentene ikke kan håndtere på egen

hånd. Og i de fleste tilfellene hvor studentombudet må kontakte enhetene, løser saken seg raskt og effektivt, mens det i noen tilfeller ender opp med en formell klage fra studentene.



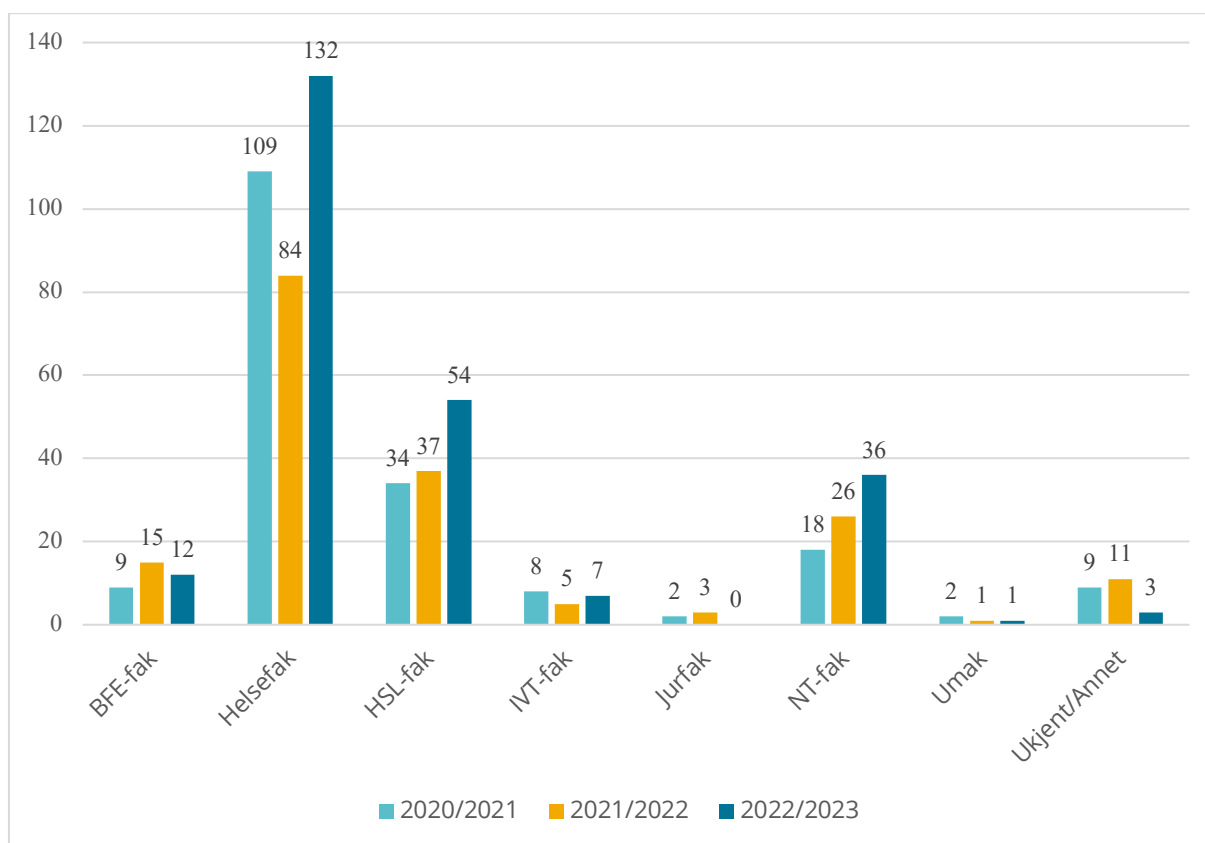
Figur 2 Utfall av saker i rapporteringsperioden. Tidligere periode i parentes.

## 2.2. Saker fordelt på fakultet

I 2019 ble det registrert saker fra studenter ved alle fakulteter i perioden, men ikke fra alle institutter. Det er enkelte institutter som har så få henvendelser at studentombudet ikke finner det nødvendig å adressere disse i rapporten. Det påpekes også at de mer komplekse sakene synes å være enkelttilfeller og dermed ikke hensiktsmessig å informere styret om. Derimot vil de enhetene som skiller seg særskilt ut bli kommentert underveis.

Det er ikke noen forutsetning for å få bistand av studentombudet at studentene opplyser om faglig tilhørighet, med mindre det på grunn av sakens art ikke lar seg gjøre å bistå i en sak med anonymisert fakultetstilhørighet. Likevel bemerkes det at de fleste PhD-studenter ikke ønsker å få sin faglige tilknytning tilkjennegjort i årsrapporten, så ombudet har valgt å respektere dette av hensyn til den begrensede saksmengden.

De fleste henvendelsene kommer fra de store enhetene hvor både studenter, tillitsvalgte og ansatte kjenner til studentombudsordningen. Men som statistikken viser, har de fleste sakene tilhørighet ved Det helsevitenskapelige fakultet. Studentombudet mener den statistiske fremstillingen for tilhørighet kan synes misvisende når det gjelder kritikkverdige forhold; med flest antall studenter spredt over store geografiske områder og med komplekse utdanninger som av hensyn til praktisk undervisning og praksis er særlig sårbare, er det naturlig at mange saker kommer herfra. I tillegg opplyser mange studentene fra helsefak at de ble tipset av ansatte og studenttillitsvalgte om å ta kontakt med studentombudet, så fakultetet har god kjennskap til studentombudsordningen.



Figur 3 Antall henvendelser fordelt på fakultet

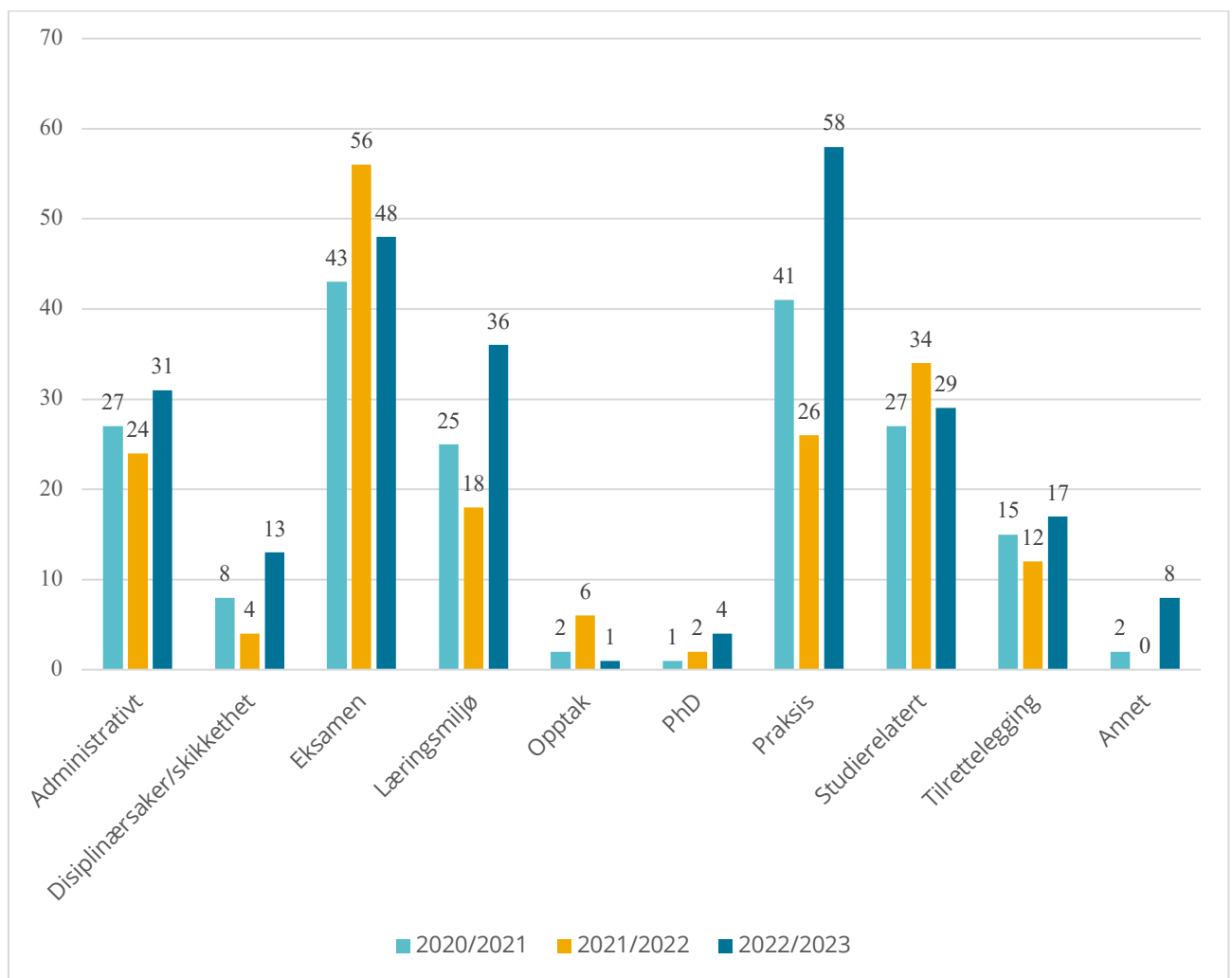
### 2.3. Saker fordelt på saksområder

Studentombudet har sortert sakene inn i 10 kategorier.<sup>4</sup> De fleste sakene faller inn under en enkelt kategori, mens andre saker er mer komplekse og kunne vært plassert flere steder. Dette illustreres ved en ikke uvanlig case, som de fleste studentombud nasjonalt kunne brukt som eksempel;

*Studenten var i sin siste praksisperiode som varte i 10 uker. Praksisperioden krevde tett samarbeid og dialog med veileder. Tidlig i perioden ble studenten skeptisk til veileder, som hen mente var flørtete og litt pågående. Det skjedde ofte at student og veileder måtte forflytte seg, så det gikk en del tid med i bil. Under bilturene ble samtalemer mer og mer personlig, og etter noen uker ble det også foretatt personlige stopp (veileder hentet noe hjemme, stakk innom butikken, kjøpte lunsj, foretok andre ærend). Etter en måneds tid oppstår en situasjon på pauserommet, hvor veileder stiller seg bak studenten og masserer skuldrene hans «etter en tung dag på jobb». Studenten forsøker å krympe seg sammen og med det hinte om at veileder skal slutte, men veileder blir stående noen minutter til og prater med studenten og andre kollegaer. Etter*

<sup>4</sup> Oversikt over kategoriene finnes i vedlegg 1.

denne hendelsen blir studenten mer avvisende i sin væremåte; unngår blikkontakt, svarer kort på spørsmål, deltar bare i samtaler med rent faglig innhold, finner på unnskyldninger for å slippe unna lunsjpause med bare veileder, og forsøker ha et høflig men avvisende kroppsspråk når det er bare de to. Etter 7 uker får studenten varsel om fare for ikke bestått praksis, med hovedbegrunnelse om at hen er lite samarbeidsvillig og veiledningsbar, og mangler faglig progresjon og enkelte personlige egenskaper, som skal til for å jobbe i yrket.



Figur 4: Antall saker fordelt på saksområder.

Det knyttes følgende kommentarer til de enkelte saksområdene:

Saksområde	Følgene observasjoner er gjort innenfor de ulike saksområdene
Administrativt 55 saker i rapporteringsperioden	For rapporteringsperioden gjaldt sakene i all hovedsak endring av eller manglende dato for obligatorisk aktivitet, diverse frister og timeplan for undervisning.
Disiplinærsaker /skikkethet 17 saker i rapporteringsperioden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 5 av 17 saker omhandlet fusk.</li> <li>- 12 av 17 saker omhandlet skikkethet, hvor flertallet gjaldt situasjoner hvor tvil om studentens skikkethet oppsto og selve prosessen på instituttnivå frem mot tvilsmelding eller avslutning av sak.</li> <li>- I sakene hvor studentene er under særskilt skikkethetsvurdering kobles studentombudet inn der studentene har behov for å snakke med en nøytral instans i prosessen.</li> <li>- I henhold til skikkethetsforskriften er formålet med denne helhetlige egnethetsvurderingen å beskytte sårbare brukergrupper, ikke å straffe studenten (her kan nevnes tillitsvalgte studenter og studenter med særskilte behov).</li> <li>- Som for tidligere år er det registrert tilfeller hvor ansatte synes usikker på skikkethetsforskriften og gangen i saksbehandlingen ved særskilt tvilsmelding.</li> <li>- Som for tidligere år er det registrert tilfeller hvor ansatte synes å være usikker på tvil om studentens skikkethet og behovet for tilrettelegging.</li> </ul>
Eksamen 104 saker i rapporteringsperioden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Det foreligger fortsatt tilfeller hvor klagesensuren ikke håndteres korrekt, jf. uhl § 5-3 (6) og egen studie- og eksamensforskriften § 43 (6).</li> <li>- Det er registrert tre saker hvor studenter ble nektet individuell klagerett på gruppeeksamen, jf. uhl § 5-3 (4)</li> <li>- 24 saker omhandlet usikkerhet rundt obligatoriske arbeidskrav som gir rett til eksamen.</li> </ul>
Læringsmiljø 54 saker i rapporteringsperioden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 39 av 54 saker omhandlet psykososialt læringsmiljø.</li> <li>- 32 av 39 saker var varslings saker som omhandlet mobbing og/eller trakassering, både mellom studenter og mellom student og ansatt. 19 av disse igjen gjaldt varsel mot veiledere ute i praksis.</li> <li>- Studentene melder det er vanskelig å forstå varslingsrutinene, og studentombudet savner informasjon for studenter som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold når de er ute i praksis.</li> <li>- Studentombudet er fortsatt tilgjengelig som konfidensiell varslingskanal.</li> </ul>

Saksområde	Følgene observasjoner er gjort innenfor de ulike saksområdene
Praksis 84 saker i rapporteringsperioden	Vanlige problemstillinger som omhandler praksis: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Om studenten får tilstrekkelig veiledning.</li> <li>- I 58 av 70 saker i rapporteringsperioden melder studentene at de opplever dårlig kommunikasjon og usikkerhet rundt samarbeid med veileder.</li> </ul>
Studierelatert 63 saker i rapporteringsperioden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 52 av 63 saker i rapporteringsperioden omhandlet klage på studiekvaliteten og manglende system for tilbakemelding, se <a href="#">kapittel 3.2</a></li> </ul>
Tilrettelegging 29 saker i rapporteringsperioden	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Som for tidligere år ble det i samtlige saker fra rapporteringsperioden stilt spørsmål om universitetet foretar en individuell vurdering av studentenes behov for tilrettelegging.</li> <li>- Manglende informasjon om mulig tilrettelegging og søknadsprosess.</li> <li>- Manglende begrunnelse og klageadgang i avslag på tilrettelegging.</li> <li>- Avslag som ikke har vært tilstrekkelig godt vurdert/mangel på individuell vurdering.</li> <li>- Fortsatt henvisning til lokale reglement for særplass og særordning i praksis.</li> </ul>

### 3. UTVALGTE EMNER MED INNSPILL TIL UNIVERSITETET

---

Som saksmengden viser er det et lite antall studenter som er i kontakt med studentombudet hvert år. I de fleste henvendelsene finner ikke studentombudet brudd på regelverk eller andre kritikkverdige forhold. Men basert på de sakene som danner grunnlaget for studentombudets årsrapport trekkes det alltid frem områder hvor studentombudet ser at det foreligger forbedringspotensialer.

Tidligere har følgende tema blitt kommentert; regler for saksbehandling og god forvaltningsskikk som midlertidig svar og krav til begrunnelse, vilkår for å gå opp til eksamen som praksis, arbeidskrav og annen obligatorisk aktivitet, læringsmiljø og varslingsrutiner, praksis og tilrettelegging. Det har ikke vært en nedgang i disse sakskategoriene i perioden, men for innværende rapport ønskes det å trekkes frem tre områder som studentombudet til nå ikke har adressert.

### 3.1 Studentenes krav til tilgang til et studentombud

I løpet av rapporteringsperioden var studentombudet i lengre perioder helt/delvis utilgjengelig. Dette medførte at svært mange studenter ikke fikk svar på sine henvendelser og derfor ikke fikk den bistanden de har krav på. I henhold til uhl § 4-17 (1) skal styret sørge for at «alle studenter har tilgang til et studentombud». Denne tilgangen er ikke tilstrekkelig dersom studentene i praksis (ikke fysisk) har problemer med å få kontakt med ombudet enten fordi det har et ansvar for et for stort antall studenter eller fordi det av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt.<sup>5</sup>

Selv om problemstillingen har vært løftet opp tidligere, har den aldri vært aktuell før nå. Og med bakgrunn i tilbakemeldinger og hendelser i perioden hvor studentombudet ikke var tilgjengelig, anbefales det å fastsette en aktuell løsning for hvordan studentenes rett skal overholdes dersom tilsvarende situasjon oppstår igjen.

### 3.2 Studentenes medvirkning til kvalitetssikring av utdanningene

I henhold til [uhl § 4-3 \(4\)](#) er læringsmiljøet «de forholdene som virker inn på studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap, og som er av betydning for studentenes fysiske og psykososiale helse. I et helhetlig læringsmiljø inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold...». Det organisatoriske læringsmiljøet handler blant annet om hvordan utdanningene er organisert og organiseringen av arbeidet med læringmiljø. På UiT sine egne nettsider står følgende;

Det organisatoriske læringsmiljøet inkluderer alt som har med selve organiseringen av studiene å gjøre. Viktige faktorer her er tilrettelegging av undervisning og læringsmiljø, fordeling og ledelse av arbeidet, informasjonsflyt og systemer for medvirkning og tilbakemelding fra studentene. Læringsmiljøutvalgets arbeid og UiTs kvalitetssystem for utdanning inngår også i det organisatoriske læringsmiljøet.<sup>6</sup>

Studentombudet har siden 2015 vært engasjert i og deltatt på opplæring av kulltillitsvalgte studenter. Dette arbeidet har vært ulikt organisert på de ulike fakultetene, blant annet organisering fra instituttnivå, fakultetsnivå, av studentutvalg og av campusting. Det har blitt satt ulike krav til kulltillitsvalgtes roller og de har fått ulik opplæring. Det har derfor vært viktig fra studentombudets side å informere om at kulltillitsvalgte skal bidra til å kvalitetssikre utdanningen ved å gi tilbakemeldinger fra studentene til faglig og administrativ linje. Utdanningsinstitusjonene er pålagt å legge til rette for systemer for medvirkning og tilbakemelding, og det har derfor vært ønskelig

<sup>5</sup> [Prop.86 L \(2018-2019\) side 44](#)

<sup>6</sup> [https://uit.no/utdanning/forvaltning#innhold\\_815612](https://uit.no/utdanning/forvaltning#innhold_815612)

med en klar definisjon av denne tillitsvalgtordningen samt tydelige rammer for dens roller og oppgaver.

Studentombudet er derfor positiv til endringene som er gjort i kvalitetssystemet, samt arbeidet som nå går i gang med felles opplæring for kulltillitsvalgte studenter. Det anmodes derfor om at enhetene kan inkorporere ordninger for å ta imot og behandle disse tilbakemeldingene i egne systemer for kvalitetssikring så fort som mulig, og at organisasjonen samhandler for å evaluere og videreutvikle arbeidet som nå pågår.

### 3.3 Studentenes rettssikkerhet i praksis

I tidligere rapporter<sup>7</sup> er det rettet fokus mot praksissaker hvor det foreligger feil fra universitetets side, hvor fokuset hovedsakelig har vært på formelle feil, forhåndsvarsel, varsling av kritikkverdige forhold og relasjonen mellom student og veileder.

I flere av både de 84 sakene under kategorien praksis og de 54 sakene under kategorien læringsmiljø, ble det stilt spørsmål om studentenes rettssikkerhet er tilstrekkelig godt ivarettatt ute i praksis. Viser til [casen](#) under kapittel 2.3. Et slikt tilfelle er som nevnt ikke uvanlig, og reiser flere problemstillinger som angår studentens rettssikkerhet, som for eksempel;

- Hvor går grensene for når man kan si ifra og hvem bør studenten si ifra til?
- Når er ikke den faglige vurderingen lenger upartisk og betryggende, og hvordan kan praksisansvarlig ved utdanningen sikre dette?
- Hvordan sikre at studenten ikke opplever gjengjeldelse fra praksisveileder?
- Hva kan studenten krave av veiledning og oppfølging fra praksisveileder?
- Hvilken samhandling skal det være mellom praksisplassen og universitetet, hvor mye myndighet ligger hos praksisveileder og hvilke krav kan utdanningsinstitusjonen sette til praksisplassens dokumentasjon og begrunnelse for vurdering?
- Hva har studenten krav på i tilfeller med varsling og/eller formelle feil? Hvor langt skal universitetet strekke seg for å forhindre progresjonsendring, erstatningskrav, etc.?

Praksis er et ressurskrevende fenomen, både for universitetet, studenten og praksisplassen. Praksis er ikke etterprøvbart, og uavhengig årsak til ikke godkjent praksis ender som regel studenten opp som «den tapende part». Studentombudet anbefaler derfor klare retningslinjer for veiledning, krav til tydelige begrunnelser, og et forutsigbart system rundt praksisperioden for å avhjelpe studentenes allerede svekkede rettssikkerhet i praksis.

---

<sup>7</sup> Se studentombudets årsrapport for 2016 kapittel 3.1, årsrapport for 2019 kapittel 3.1 og årsrapport for 2020/2021 kapittel 3.3



## Vedlegg 1

KATEGORIBESKRIVELSE	
Beskrivelsen av hver kategori er ikke uttømmende. Inndelingen er ment som en klassifisering av sakenes hovedinnhold, men det foreligger saker som berører problemstillinger fra flere kategorier.	
	Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:
<b>Administrativt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Feil/uklarheter/spørsmål vedrørende saksbehandling av og klage på vedtak som ikke gjelder vurdering av faglige prestasjoner,</li> <li>- Feil/uklarheter/spørsmål vedrørende administrative oppgaver.</li> </ul>
<b>Disiplinærsaker/ skikkethet</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mistanke om fusk/plagiering på bachelor- og masternivå,</li> <li>- Skikkethetsvurdering,</li> <li>- Andre saker som gjelder utestenging og bortvisning.</li> </ul>
<b>Eksamen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Formelle feil på eksamen eller ved sensurering,</li> <li>- Begrunnelse for eksamenskarakter,</li> <li>- Klage på eksamenskarakter,</li> <li>- Forhold som ikke er regulert, men som angår eksamen/avsluttende oppgave,</li> <li>- Dispensasjon fra maksimalt antall eksamensforsøk.</li> <li>- Kategorien favner også avsluttende oppgave som bachelor- og masteroppgave.</li> </ul>
<b>Læringsmiljø</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Saker vedrørende fysisk, organisatorisk, digitalt, psykososialt og pedagogisk læringsmiljø,</li> <li>- Andre forhold relatert til helse, miljø og sikkerhet.</li> </ul>
<b>Opptak</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Opptak etter vurdering av realkompetanse,</li> <li>- Opptakskrav,</li> <li>- Masteropptak,</li> <li>- Andre forhold som ikke er regulert.</li> </ul>
<b>PhD</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Studierelaterte saker blant ph.d.-studenter og stipendiater.</li> </ul>
<b>Praksis</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tilrettelegging av praksis,</li> <li>- Selve praksisperioden,</li> <li>- Formelle feil ved praksis.</li> </ul>
<b>Studierelatert</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pensum, undervisning og obligatorisk aktivitet,</li> <li>- Studieplaner og emneplaner,</li> <li>- Godkjenning av utdanning fra utlandet/annen utdanningsinstitusjon,</li> <li>- Studiegjennomføring,</li> <li>- Utveksling,</li> <li>- Dispensasjoner knyttet til semesteravgift, semesterregistrering, etc</li> <li>- Forhold som ikke er regulert, men som er relatert til studiet og ikke faller inn under en annen kategori.</li> </ul>
<b>Tilrettelegging</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tilrettelegging av studiesituasjonen.</li> <li>- Tilrettelegging av praksis</li> <li>- Tilrettelegging av eksamen.</li> </ul>
<b>Annet</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Personvern</li> <li>- Studentrepresentasjon og studentorganers høringsrett,</li> <li>- Andre saker som ikke passer inn i kategoriene over, men som er relatert til studiesituasjonen.</li> </ul>

## Vedlegg 2

### Mandat for studentombudet ved UiT Norges arktiske universitet

#### 1. Hjemmel

Studentombudets mandat er gitt i overenstemmelse med universitets- og høyskoleloven § 4-17.

#### 2. Formål

Studentombudet skal bidra til å trygge rettssikkerheten til studentene ved institusjonen.

#### 3. Ansvar og oppgaver

Studentombudet skal gi studenter råd og bistand i saker knyttet til deres studiesituasjon og bidra til at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling av institusjonen.

For å ivareta studenters rettigheter kan studentombudet håndtere saker etter henvendelse fra student, fra ansatt eller på eget initiativ.

Studentombudet kan møte i og legge frem saker til orientering for alle organ ved institusjonen.

Studentombudet bestemmer selv med endelig virkning om studentombudet skal bistå i en sak. Dersom en anmodning om bistand avslås uten henvisning til andre skal studentombudet begrunne avslaget.

#### 4. Rapportering

Studentombudet avlegger årlig rapport om sin virksomhet til institusjonens styre. Rektor bør fortløpende orienteres om spesielt alvorlige eller prinsipielle saker.

#### 5. Taushetsplikt

Studentombudet har taushetsplikt i henhold til reglene i forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Studentombudets taushetsplikt er knyttet til ombudsrollen og går foran en arbeidstakers medvirkningsplikt.

#### 6. Uavhengighet

Studentombudet tilsettes i særlig uavhengig stilling og kan ikke instrueres i sitt virke.

Studentombudet tilsettes av styret og ombudets mandat fastsettes av styret selv.



## ORIENTERINGSSAK

---

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
19/23

---

### **Etatsstyring 2023 - Tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet**

Annethvert år har Kunnskapsdepartementet (KD) etatsstyringsmøte med hver av utdanningsinstitusjonene. På møtene gjøres det opp status for virksomhetene i forhold til departementets og universitetets egne mål og det følges opp med en skriftlig tilbakemelding med forventninger til oppfølging av tiltak. Dette året ble det gjennomført et fysisk møte i Tromsø den 11.5.2023.

I brevet gir KD tilbakemelding til UiT på ambisjoner og måloppnåelse. Saken legges fram for styret til orientering.

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig: Julia H Sempler

Vedlegg

1    UiT - Endelig tilbakemelding 2023



## Etatsstyring 2023

### Tilbakemelding til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet på ambisjoner og måloppnåelse

Dato:

23. juni 2023

#### 1. Overordnet vurdering av resultater, ambisjoner og måloppnåelse på utviklingsavtalen

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) er Norges ledende universitet innenfor arktisk forskning, og tilbyr et bredt utvalg av utdanninger i nord. Departementet merker seg at UiT arbeider målrettet og strategisk for å videreutvikle seg som en front innenfor arktisk kunnskap og kompetanse, blant annet gjennom den nye strategien Eallju – drivkraft i nord, for perioden 2022–2030. Det er også gledelig at UiT har en positiv utvikling i å videreutvikle toppforskningsmiljøer, og gjør et godt arbeid med å styrke åpen forskning. UiT fortsetter den gode trenden med økende tilslag på ekstern finansiering av forskning. Departementet merker seg at UiT arbeider målrettet med forskningssøknader rettet mot innhenting av eksterne midler, men mener det samtidig er viktig at UiT innretter sin søknadsvirksomhet mot strategisk utvalgte områder, og gjør gode vurderinger av balansen mellom søknadsaktivitet og andre forskningsaktiviteter.

Det vil i fremtiden bli en utfordring å rekruttere tilstrekkelig antall kvalifiserte kandidater til både lærerutdanningene og sykepleierutdanningene. Departementet forventer at UiT arbeider systematisk med å utforme tiltak for å styrke rekruttering og gjennomføring fremover.

#### Sikkerhet og beredskap

UiT fikk påpekt to avvik i NOKUTs kontroll av rapporteringen om arbeidet med sikkerhet og beredskap i årsrapporten for 2022, som sier at universitetet:

- ikke har rapportert når de sist reviderte sin ROS-analyse;
- ikke har rapportert hvilke områder som er identifisert som de med høyest risiko.

KD forventer at UiT følger opp disse avvikene.

#### Informasjonssikkerhet og personvern

Det er et krav i KDs Policy for informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning at alle virksomheter har et tilstrekkelig planverk for håndtering av alvorlige informasjonssikkerhets- og personvernhendelser (kontinuitet og beredskap). UiT har fremdeles mangler i dette planverket, og KD forventer at de nødvendige forbedringene som fortsatt gjenstår blir gjennomført.



KD forventer at UiT etterlever kravene som stilles til sikkerhetsarbeidet gjennom styringsdokumentet, samt det som følger av annet relevant regelverk. Vi ber universitetet om å vurdere hvorvidt kravene er etterlevd, og ved behov iverksette tiltak.

### **Museumsbygg**

Ifølge årsrapporten for UiT 2022 fremkommer det at ikke alle samlingene ved universitetet vil være tilfredsstillende sikret eller bevart frem til ferdigstillelse av nytt museumsbygg.

Departementet har forståelse for at utsettelse av arbeidet med nytt museumsbygg oppleves utfordrende for UiT. Det forventes likevel at UiT prioriterer sikring av universitetsmuseets objekter og samlinger.

## **2. Utvalgte tema**

Departementet har etter en gjennomgang av årsrapport og statistikk valgt ut følgende saker:

### **2.1 Gjennomføring av mastergrad**

Andelen som gjennomfører mastergrad ved UiT har gått ned i 2022, fra 53,2 til 47,4 prosent. Departementet ser med bekymring på den reduserte andelen masterkandidater.

UiT opplyser at deler av reduksjonen trolig skyldes lavere gjennomstrømming på internasjonale programmer fordi en del studenter valgte å reise hjem under pandemien. Det er også mange som får seg jobb før de er ferdig med masterprogrammet og dermed ikke fullfører eller blir forsinket i studiet. UiT trekker frem samarbeid med arbeidsgivere som et tiltak for å sikre at de som har begynt i arbeid kan fullføre masteren. UiT ønsker også å vurdere hvordan utdanningene kan gjøres mer fleksible slik at flere studenter kan gjennomføre graden sin ved siden av arbeid.

UiT har en viktig rolle for å sikre tilgang på tilstrekkelig og relevant kompetanse både regionalt og nasjonalt. Departementet forventer at UiT følger med på tallene for gjennomstrømming fremover og iverksetter tiltak som kan bidra til at flere fullfører studiet.

### **2.2 Styrke rekruttering til lærer- og sykepleierutdanningene**

KD berømmer de gode resultatene som UiT har hatt på andel uteksaminerte kandidater i helseutdanningene og lærerutdanningen i 2022. Det er imidlertid bekymringsfullt at søknadstallene til både lærer- og sykepleierutdanningene har gått ned i 2022. Nedgangen i antall søkere til sykepleierutdanningen er en nasjonal trend, og årsakene til nedgangen er antagelig sammensatt.

UiT viser til at sykepleiere og lærere søker seg til en profesjon og at det derfor er avgjørende å få til en god dialog med de fremtidige arbeidsgiverne for å motivere flere til å velge disse yrkene.



Undersøkelser viser at det er stor tilfredshet med utdanningene og at utfordringen er å få flere til å velge yrket. UiT ser også på mulighetene knyttet til ambulerende opptak for å fylle opp plassene på kullene.

KD forventer at UiT benytter relevante kunnskapsgrunnlag for å forstå eventuelle barrierer for at studenter ikke velger seg til sykepleier- og lærerutdanningene, og arbeider med å utforme målrettede tiltak for å styrke både rekruttering og gjennomføring i sykepleier og lærerutdanningene.

### **2.3 Strategisk utvikling av toppforskningsmiljøer**

UiT har hatt god fremgang på tilslag på søknader til ekstern finansiering av forskning, både fra EUs rammeprogrammer og Forskningsrådet, selv om målet om at de eksterne inntektene skal utgjøre 25 pst. av totale inntekter ikke er nådd. Samtidig pågår en prosess hvor det blant annet skal arbeides med å øke tilslagsprosenten for søknader til Forskningsrådet, blant annet for å fremme en mer hensiktsmessig ressursbruk for forskere som søker om eksterne midler.

UiT fremhever at de har god kvalitet på søknadene de sender til Forskningsrådet, og at de vil fortsette med å sende søknader til Forskningsrådet innenfor sine strategisk viktige områder. Universitetet orienterte om at de har begynt å målrette interne forskningsmidler mot de som har suksess med innhenting av eksterne midler. UiT erkjenner også at det blir stadig flere som konkurrerer om midlene som lyses ut av Forskningsrådet. UiT oppgir at de fremover vil innrette sitt søknadsarbeid i enda større grad mot EUs rammeprogrammer. Samtidig er UiT opptatt av at ikke alle fagmiljøer har forskningskompetanse som tilsier at de skal søke om eksterne forskningsmidler, men heller at de skal bygge opp mer grunnleggende forskningskompetanse. En del av forskningsmiljøene har dessuten behov for veiledning og hjelp til å søke om midler. UiT opplever også at det er krevende å rekruttere vitenskapelige ansatte, spesielt innenfor helsevitenskapelige programmer. UiT vil jobbe med begge deler – både å videreutvikle og utvikle toppmiljøer, og å styrke de forskningssvake miljøene.

Departementet forventer at UiT innretter sin søknadsaktivitet mot ekstern finansiering på en måte som balanserer både strategiske hensyn og behovet for en hensiktsmessig ressursbruk blant de vitenskapelige ansatte. Dette har også relevans for målet om å styrke karriereutvikling for forskerne, og legge til rette for unge forskertalenter.

## **3. Innmeldte saker**

UiT hadde ingen innmeldte saker til etatsstyringsmøtet 2023



Postadresse  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo  
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse  
Kirkeg. 18  
www.kd.dep.no

Telefon\*  
22 24 90 90  
Org.nr.  
872 417 842

Avdeling  
Eierskaps  
avdelingen

Saksbehandler  
Sheila A.Solberg



## ORIENTERINGSSAK

Til:  
Universitetsstyret

Møtedato:  
27.09.2023

Sak:  
20/23

### Saker behandlet av rektor på fullmakt 06.06.23 - 15.09.23

Rektors instruks reguleres av universitets- og høyskolelovens § 10-1. I universitetsstyrets møte 28. mai 2021, styresak S 21/21, ble det vedtatt en videreføring av åpning for rektor til å kunne avgjøre løpende saker mellom styremøter:

Rektor avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til universitetsstyret kommer sammen i møte. Rektor avgjør løpende saker som bør avgjøres før neste ordinære styremøte, og som ikke er viktige nok til at ekstraordinært møte innkalles.

Følgende saker er godkjent på fullmakt i perioden 6.6.23 – 15.9.23:

### F 19/23 Fordeling av midler til samarbeidsprosjekter innenfor Arktisk universitet 2023 - 2025

#### Vedtak:

Prosjektstøtte for perioden 2023 – 2025:

Søknernr.	Søkerinstitusjon	Prosjekttittel	Omsøkt beløp	Forslag tildeling
UA 01/2023	UiT/HSL/ISV Richard Fraser	Heritage Making in the Arctic	398 936	398 936
UA 02/2023	UiT/Jurfak Margherita Paula Poto	The Ocean Incubator Network	400 000	400 000
UA 03/2023	UiT/BFE/HHT Mikko Antti Moilanen	Strengthening Cooperation for a Resilient Arctic	389 496	389 496
UA 04/2023	UiT/BFE/NFH Kristine Cerbule	Networking for increasing sustainability in snow crab fisheries in the Arctic	400 000	400 000
UA 05/2023	UiT/HSL/IBS Rita Sørly	Collaborative research and education in social work and child welfare (CORE WELL)	400 000	0
UA 06/2023	UiT/Helsefak/ISM Tiina Maria Ikäheimo	Arctic outdoor occupational health and safety in the changing climate	400 000	400 000

UA 07/2023	Nord University/Business School Ensieh Roud	Collaboration for advancing crisis management research and education in the Arctic - CCArctic	391 000	391 000
UA 08/2023	UNIS Hanne Hvidtfeldt Christiansen	Developing joint deeper inter-university educational innovative collaboration bridging the Fram Strait	400 000	400 000

**F 21/23 Revidering av Utfyllende bestemmelser for ansettelse i stillinger som postdoktor, stipendiat og vitenskapelig assistent ved UiT Norges arktiske universitet**

**Vedtak:**

På vegne av Universitetsstyret fastsetter rektor fremlagte forslag til reviderte «Utfyllende bestemmelser for ansettelse i stillinger som postdoktor, stipendiat og vitenskapelig assistent ved UiT Norges arktiske universitet».

Dag Rune Olsen  
rektor

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur*

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund  
Saksbehandler: Britt Anita Mikkelsen

**OS 21/23 Rektors muntlige orientering /**  
**OS 22/23 Styrets halvtime /**